

BIBLIOTECA DIN NORD

50 GRUPUL ȘCOLAR "M. SADOVEANU" *50*
BORCA - NEAMȚ

Nr. 2-3 - anul 2003

DIN SUMAR:

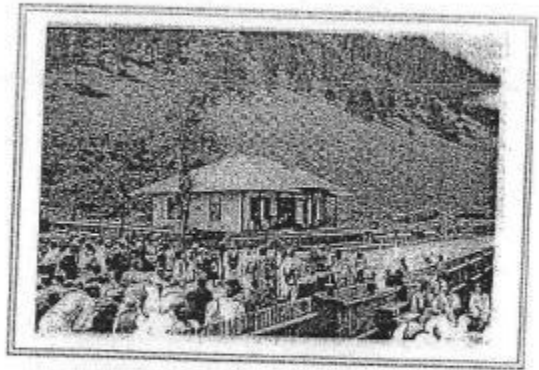
- La jubileu
- Neînvinsul dor
- Tabloul de promoție
- Pe drumuri de munte
- Primiți nevăntul meu, prieteni!
- Un elev ainguratic
- Bătrânul meu liceu
- Mesaj din Australia
- Cevaclu
- Reîntoarcerea
- Gânduri din Санкт Petersburg

REVISTA GRUPULUI ȘCOLAR "M. SADOVEANU"
și a
FUNDAȚIEI "AUREL DUMITRAȘCU"

Mulțumim sponsorilor noștri, oameni generoși, fără de care acest eveniment nu ar fi fost posibil:

- Prof. dr. farm. Dumitru Lupuleasa
- Ing. Mihai Cojocaru
- Farm. Elena Truța
- Dr. Dinu Truța
- Ing. Mihai Niculiță
- Ing. Vladimir Chirilă
- Prof. Ion Manolache
- Preot Neculai Cojocaru
- Prof. Ion Pîcu
- Sindicatul Învățământului

Prima clasă de liceu a funcționat
în vechea clădire a primăriei

Ctitor de școală

La venerabila vârstă de 98 de ani, domnul Codrescu își păstrează luciditatea și suplețea intelectuală. Povestește ca nimeni altul întâmplări despre școala de altădată și despre faimoasa ei tradiție. Născut în satul Sabasa, domnul Codrescu a dorit ca fiii acestor locuri să aibă școala lor, astfel că în 1953 înființează "Școala Medie" de 10 ani, devenită ulterior Liceul teoretic Borca. Și-a dedicat întreaga viață școlii, renunțând la

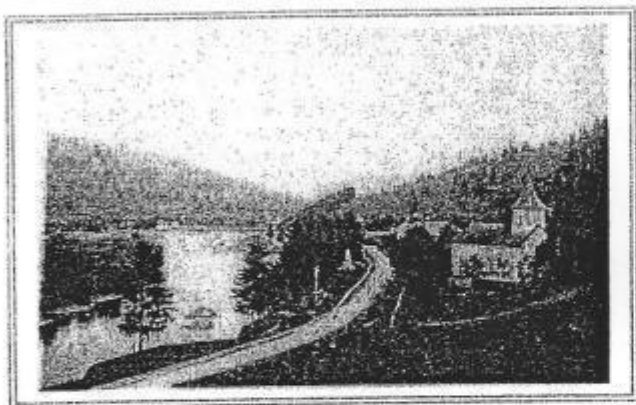
multe avantaje în favoarea aproapei. Oare câți sunt cei cărora le-a purtat condeiul, pe prima pagină de caiet, le-a îndrumat pașii în cunoaștere, i-a urmărit pe tot parcursul școlii, cu bucuria că a contribuit și el la succesele de mai târziu.

Fostului ctitor și dascăl al școlii noastre, Domnului Codrescu, îi mulțumim pentru tot.

**Prof. Gheorghe Țigău
Iolanda Lupescu**

Clădirea liceului inaugurată în 1956

BORCA

Nume de referință pe Valea Bistriței.
Borca, loc de legendă și tradiții străvechi, loc de popas și de încântare pentru mulți scriitori, vale a plutașilor de odinioară, găzduiește într-o poiană sub poala pădurii minunatul așezământ de cultură **GRUPUL ȘCOLAR „MIHAIL SADOVEANU”** de la a cărui înființare au trecut 50 de ani.

În această instituție de cultură dintre Bicaz și Vatra Dornei, de-a lungul anilor au învățat cu pasiune fiii locuitorilor acestei zone, existența liceului fiind singura lor șansă.

La începutul existenței sale era un singur profil - cel real - dar absolvenții din Borca reușeau la orice tip de învățământ superior și reprezentați ai diferitelor instituții de profil veneau la Borca să convingă pe absolvenți să se înscrie la anumite secții din Universități sau Politehnici datorită nivelului lor de instruire.

Așa se face că de-a lungul anilor de la Liceul Borca s-au ridicat oameni de știință și de cultură deosebiți care fac mare cinste comunității și în același timp prin ei Borca a devenit cunoscută în întreaga țară.

An de an baza materială a liceului s-a diversificat, spațiul de școlarizare s-a extins, de la o școală modestă la începuturile sale a devenit un grup școlar complex cu patru profile, școală profesională și de ucenici, învățământ postliceal.

Liceul beneficiază de o dotare materială excepțională pentru profilul informatică, mai beneficiază de o bibliotecă, de cabinete și laboratoare de fizică, chimie, biologie iar în viitor va avea o modernă sală de sport aflată acum în construcție.

Borca rămâne mereu tânără prin prezența a peste 1000 de elevi care se adună în fiecare toamnă, la cursuri, elevi veniți de pretutindeni. O parte din profesori, ingineri, maiștri și alți specialiști sunt absolvenți ai acestui așezământ de cultură.

Liceul din Borca a fost și rămâne speranța și șansa tinerilor din zonă. De altfel datorită calității muncii dovedite de atâția ani de colectivul de cadre didactice, aproape toți absolvenții școlilor gimnaziale de pe Valea Bistriței, respectiv de la Hangu până la Broșteni, se înscriu și urmează cursurile la acest liceu fiind convingeți că astfel se vor realiza, că visurile se vor împlini.

PRIMAR,
prof. Vasile Aleca

Liceul este o perioadă din viața fiecăruia, pentru mulți cea mai frumoasă trăită vreodată. Cred că această afirmație se adevărește când termini liceul și privești în urmă, deoarece atunci când ești licean nu observi acest lucru cu intensitate. Totuși vezi unele schimbări, dacă nu îmbunătățiri în viața ta și în atmosfera din jur.

Pentru mine liceul a însemnat o mare schimbare la început (stilul de a predă al profesorilor, libertatea pe care ne-o oferă, înțelegerea care este aproape ca o regulă neimpusă între domniile lor și noi) acum înseamnă posibilitate de afirmare și mărirea gradului de cultură.

Liceul "Mihail Sadoveanu" ca instituție este un lucru demn de respect. Nu am cunoștințe despre începuturile sale însă îmi imaginez că unele persoane au făcut sacrificii pentru ca acesta să fie construit pe o colină, nu departe de Bistrița, unde soarele apare târziu și apune devreme, ocrotit de semeția muntelui.

Ani la rândul din absolvenții liceului s-au ridicat personalități care în prezent au cariere strălucite. Mi-I imaginez venind în fiecare zi la școală convingeți că într-o zi își vor îndeplini visele, deoarece primul pas în a ajunge departe este să visezi.

Acum, la jumătate de secol de la înființare, îi doresc mulți ani și să fie unic ca o floare de colț pe un vârf de stâncă.

Buriancea Geanina
Clasa a X-a C, filologie

REMEMBER

Când cinstim un asezământ, cinstim oamenii care l-au întemeiat; când cinstim oamenii, cinstim spiritul lor, puterea de dăruire și competență cu care au știut să facă învățământ de calitate. Confirmările nu au lipsit în cei 50 de ani de existență ai liceului, majoritatea absolvenților fiind personalități cu un rol deosebit de însemnat în viața de toate zilele.

Copil fiind o așteptam răbdătoare pe mama în cancelaria liceului. Am considerat atunci că sunt o privilegiată, pentru că acolo l-am cunoscut pe distinsul domn Mihăilescu, de la care mama mi-a cumpărat primele cărți de povesti și în felul acesta am fost obligată să învăț să citesc înaintea altora.

Apoi au apărut oameni tineri și de excepție, care s-au dovedit a fi și profesori de excepție. Domnul profesor Afloarei, pe care îl voi păstra în memorie mereu tânăr, vesel și cărând după dumnealui un sac de cărți.

Pe lângă vocația de profesor, mai avea una de foarte bun sportiv și antrenor de handbal.

Domnișoara profesoară Luca (căsătorită Nancă) căreia îi plăcea să lucreze mai mult cu cei mici și care ne-a și antrenat să participăm la piesele de teatru, dansurile populare și brigăzile artistice pe care le organiza. Domnișoara Luca era o sursă inepuizabilă de energie, de entuziasm și de spirit ludic.

Cred că dorința cea mai mare a copilăriei mele a fost să cânt în corul liceului. Corul de cameră "Gaudeamus" condus de boemul, controversatul și talentatul domn Mălinescu avea un repertoriu "neideologic", adică, prelucrări folclorice ale marilor compozitori români, dar și cântece traduse din repertoriul internațional. Domnul Mălinescu a fost primul care ne-a purtat prin marea muzică a lumii. Din îndepărtata Indonezie am cântat superbul "Agió, mama", apoi liedurile lui Schubert, cântece vechi, franțuzești, pe versurile lui Clement Marot. Pe atunci nu auzisem de manele și după o asemenea educație muzicală, cred că mulți dintre noi au rămas fideli muzicii elevate.

Un profesor fără egal a fost domnul Vasile Agafiței. L-am cunoscut în clasa a

VI-a. Nu a fost profesorul meu, dar mi-a fost mentor, un bun cititor, un intelectual rasat, amestecând termeni literari, filozofici și din alte limbi și ajungând în final la combinații hazlii și năucitoare, sever și bun la suflet, un histrion plin de ironii subtile. Nu l-am văzut niciodată supărat. Simpla lui prezență m-a încurajat enorm și am suferit când a plecat la Piatra Neamț.

Tot mama mă lua sâmbătă seara la reuniunile liceenilor, și la care participau și profesorii (domnul profesor de sport Petrovici cânta la acordeon). În ochii mei de copil distanțele, spațiile apăreau supradimensionate. Toți erau deosebiți de înalți, de frumoși, de tineri, de expansivi. Devenită elevă a liceului dimensiunile au revenit la normal, dar profesorii pe care i-am avut au rămas de excepție. Nu mi-a fost niciodată rușine să spun că am terminat liceul la Borca.

Locuind mulți ani la București, prin formarea mea intelectuală am stârnit mirarea multor curioși care voiau să afle de unde vin, unde și cu cine am învățat. Pentru toți profesorii care au slujit acest asezământ timp de 50 de ani, care au rupt din ființa lor ca să dăruiască altora și să creeze o istorie a acestui loc, pentru ei, cuvintele de mulțumire sânt prea puține. De multe ori i-am văzut bucurându-se pentru mărtisorul primit de 1 Martie, pentru rezultatele bune aduse de copii de la olimpiade. Dar cât de puțin au primit și cât de mult au dat... Oare are preț migala, puterea de a zidi interior, ascensiunea permanentă și alungarea singurătății, lupta cu ignoranța, cu indiferența și suportul moral, calități pe care le-am descoperit la dascălii noștri.

Îi respect pe toți profesorii care au fost și care sunt. Le doresc tuturor ca fiecare acțiune din școală să fie un act de educație continuă, de civilizație, de respect, de cultură și de frumos.

Iolanda LUPESCU

Fiica adoptată

"Școala din pădure", "Școala de sub stele", oricum i se va spune acestui liceu, rămâne o școală dragă sufletului meu.

Îmi amintesc bine toamna anului 1972, când, proaspătă absolventă a Universității din București, am sosit pentru prima dată la Borca. Venită din colinele Vrancei, aici m-am simțit copleșită de măreția munților și tumultul apelor așa că nu mi-a fost greu să compar totul cu o "mică Elveție".

Colegii de facultate mă priveau "cu înțelegere" când le spuneam ce mult mi-aș dori un post în Delta sau undeva în creierul munților. În cei cinci ani de facultate capitala nu a reușit să mă atragă decât prin viața ei culturală și prin primăverile cu revărsarea de flori de pe malurile Dâmboviței. Delta, pe care o cunoșteam îndeaproape, nu a fost să fie și nici nu cred că aș fi rezistat mării izolare de acolo. În schimb valea Bistriței m-a acaparat cu totul: cu munții neasemuit de frumoși, cu verdele permanent al pădurii, cu oamenii ei și nu în ultimul rând, cu un soț, Petre Lungu.

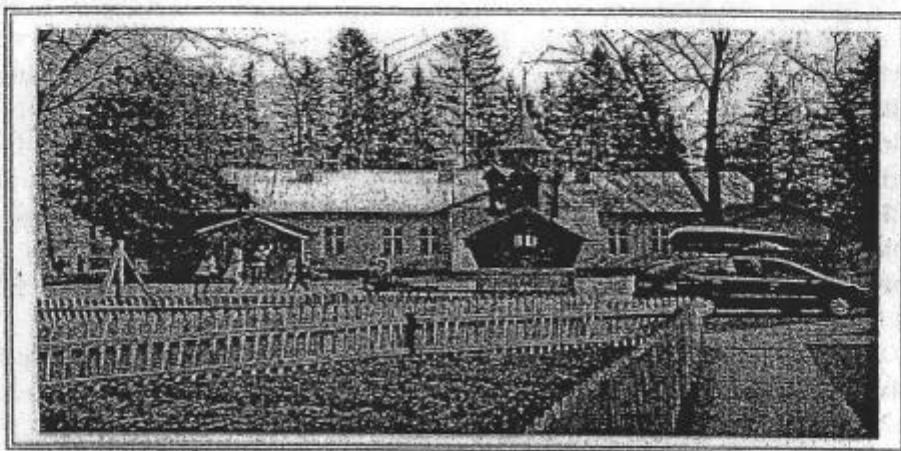
Iată-mă, deci, profesoară la Liceul din Borca, dornică să mă impun în fața elevilor, pentru că nu de puține ori eram confundată cu o elevă. Aici am găsit o echipă tânără, de oameni veseli, chiar puși pe șotii, dar și remarcabili profesioniști: Maria și George Țigău, Ana și Ion Zgârciu, Rozana și Vasile Agafitei, Magdalena și Mihai Peptănariu, Vasile Doru Ulian, Ileana Oлару, Geta Andrieș, Petre Lungu, Vasile Aleca, Ilie Niță, Ion Andronic.

Soarta a făcut ca unii dintre ei să plece spre alte instituții de învățământ unde au rămas la fel de valoroși, dar știu că au lăsat o parte din sufletul lor la temelie acestui liceu.

În timp am avut și alți colegi, unii veniți de la școlile din comună: Maria Mucenicu, Elena Geană,

alții prin repartitie guvernamentală: Valentina Buciu (limba română), Maria Popa (biologie), Elena Greere (limba rusă), Costică Potache (muzică), Angela Revaru (limba română), Tișe Ioan (fizică).

De toți mă leagă amintiri plăcute: seratele de la Borca sau Mădeii cu domnul învățător Mihai Petrescu, cântând la vioară și învățându-ne în același timp să batem pasul la "Rusească", excursiile pe munții din jur, pe Ceahlău sau Rarău, expedițiile și excursiile în circuit prin țară, duminicile la ski în Preluca, bucurându-ne laolaltă cu elevii noștri.

De nenumărate ori asistam în cancelarie cum foștii absolvenți evocau cu nostalgie, cu respect și multă considerație "legendele" acestei școli. Nume precum profesorii Țăranu, Florea, Orăndeanu, Mihăilescu îmi deveniseră familiare, mă simțeam de parcă aș fi fost și eu eleva lor. Nu pot să nu adaug acestei galerii de oameni deosebiți figurile distinse și blânde ale doamnelor Virginia Manea și Paraschiva Codrescu. Intrând în școală simțeau un imbold să deschizi ușa secretariatului numai pentru a auzi "Ce mai faci, mamă dragă?"

Și pentru că am pornit pe linia amintirilor îmi face plăcere să vorbesc despre administratorul nostru, domnul Grigore Marin, un om de o politețe desăvârșită, despre doamna Elena Mărcuțianu, mulți ani bibliotecară, pe care o vedeai cu teancul de cărți în brațe căutând o "breșă" în programul școlar pentru a face o recenzie, ca să nu mai spun de doamna Ana Oлару, molipsitoare prin optimismul ei.

Toți acești oameni m-au adoptat și m-au făcut să mă simt o fiică a acestor locuri. Îi respect și îi voi purta mereu în suflet.

Profesor Maria Lungu

ȘCOALA DE LA BORCA

Se împlinește jumătate de veac de la înființarea Liceului "Mihail Sadoveanu" din Borca, prilej de sărbătoare și de aducere-aminte a împrejurărilor în care dascălii inimoși aflați în posturi de conducere au reușit să convingă autoritățile vremii că tinerii de pe Valea Bistriței merită să beneficieze de o școală de nivel mediu situată mai aproape de locul lor de baștină.

Școala medie de 10 ani și-a început activitatea în septembrie 1953 și în scurt timp a devenit liceu, care, cu toate greutățile inerente oricărui început de drum, și-a câștigat un binemeritat prestigiu prin calitatea absolvenților săi.

Ca fiu al locului și ca om de școală sunt fericit să aflu că printre personalitățile marcante ale culturii, învățământului, sănătății, ale vieții economice și sociale din Neamț, din România, precum și de peste hotare se găsesc absolvenți ai ȘCOLII de la Borca.

Am primit cu multă plăcere provocarea rememorării anilor tinereții și maturității mele profesionale de la Borca, dar am constatat că este foarte greu să fac ordine: m-au năpădit amintiri care mi se par una mai importantă decât alta, revăd oameni, necazuri, bucurii, dar mai ales copii cu ochii mari în care se citește curiozitatea, setea de cunoaștere. Din acest motiv voi începe să notez, la întâmplare, fără să mă străduiesc, întâmplări și gânduri din viața mea de

învățător și profesor la Borca.

Am început în 1947 cu clasa I-a, punerea pietrei de temelie (la propriu) a școlii elementare cu patru clase din satul Soci, doi elevi din acea clasă vor absolvi în 1956 Școlala Medie urmându-mă la școala de centru unde am fost mutat în 1951 și unde am contribuit la a doua temelie din 1953- cea a liceului. Este vorba despre Ileana Hrițcu - medic în Germania - și Ion Sufletu - inginer. De fapt, cine erau elevii școlii? Cu excepția a doi-trei, fii de preot, medic sau cadru didactic, copiii erau ai țăranilor de pe Valea Bistriței (mulți dintre ei deveniți muncitori forestieri sau plutași din tată-n fiu), care veneau la școală cu opinci sau papuci de "petică", pe jos sau cu bicicleta cale de mulți kilometri. Înființarea unui internat în clădirile fostelor Domenii ale Coroanei a contribuit la simplificarea accesului copiilor de pe o arie mai mare, de la Buhalnița, Hangu, Ceahlău, Grințieș, Galu până la Broșteni!. Din când în când, datorită renumelui liceului, câte un "ștab" de

la Piatra Neamț, ba chiar și de la București, cu odrasle mai șturlubaticе sau pe care nu le puteau supraveghea le trimiteau la Borca unde exista o atmosferă propice studiului și au avut bucuria unor schimbări spectaculoase în ceea ce privește instrucția și educația acestora. Rezultatele de excepție obținute de absolvenții noștri se datorau în principal următoarelor motive: -copii cu inteligență nativă deosebită, foarte bine motivați pentru studiu cu scopul depășirii condiției (nu era neapărat vorba de lipsuri materiale, erau bine hrăniți și îmbrăcați, opincile de piele intrau în portul popular!) ; -majoritatea nu văzuseră niciodată un oraș sau tren!; -educația țărănească solidă primită de la părinți care făceau efortul de a-i ține la școală (nu numai că era un cost material, dar ceea ce era mai important, se lipseau de ajutorul lor în gospodărie!) dar care le pretindeau și rezultate pe măsură ; - și, cred eu, dascălii extraordinari pe care școala de la Borca i-a avut.

(continuare în pag. 6)

Gândindu-mă cu pioșenie la cei care nu mai sunt, -mulți din păcate-, și cu mare plăcere la cei care continuă apostolatul, trebuie să spun că în perioada 1953-1969 în care am funcționat la Liceul Borca, corpul profesoral a fost alcătuit din patru tipuri distincte de oameni: localnicii (printre care cu modestie mă număr și eu) -proveniți în majoritate din învățători, absolvenți ai Școlii Normale de mare tradiție și care ulterior și-au completat studiile potrivit cu înclinațiile lor, oameni dedicați școlii și copiilor: Vasile Codrescu, Aurica și Vasile Florescu, Mioara și Mihai Doroftei, Anișoara Marin, Emilia Floroiu ;localnicii, absolvenți ai liceului și care, după studiile universitare s-au întors la matcă: Mihai Geană, Ioan Andronic, Petru Lungu, Paraschiva Olaru; profesori trimiși aici prin repartiții și care s-au legat puternic de locuri și de oameni rămânând ani buni iar unii pentru totdeauna: familiile Elena și Ioan Prada, Emilia și Cicerone Gheorghiu, Valeriu Popa, Camelia și Ioan Luca, Alice și Vasile Florăa, Theodor Țăru, Constanța Samachișă, Gheorghe Robu, Ioan Gavril, Mihai Adamescu, Octavian Macovei, Mărioara Spătaru, Alexandrina Gavriiuc, Mircea și Mariana Afloarei, Virgil Mihăilescu Bârliba, Vasile Agafiței, Gheorghe Țigău și mă vor ierta cei pe care i-am omis fără intenție; o categorie aparte au alcătuit-o "pedepsiții", cei care după ani de detenție politică, reabilitați fiind, nu au mai fost acceptați în licee mari din Piatra Neamț și au fost îndepărtați prin oferirea unui loc de muncă "la Dracu-n praznic"!

Generații întregi de "țărănuși" de la Borca au beneficiat astfel de celebrul latinist Haralambie Mihăilescu sau de extraordinarele ore de istorie ale lui Vultur Orândeianu. În anii '65, domnul profesor Mihăilescu - trăia împreună cu doamna dintr-un singur salariu - și-a asumat responsabilitatea de a fi difuzor de carte: așa se face că în casele oamenilor din Borca au început să apară bibliotecile, cărțile erau achiziționate de copii sub îndrumarea sa atentă, dar mai ales competentă, părinții le plăteau în rate, când puteau, dar la Borca se citea, mult și nu orice!

Cât voi trai îi voi duce dorul profesorul Țăru, "Nenea Țăru" cum îi spuneam noi, ajuns la Borca în urma desființării Liceului Român de la Salonic și implicit a catedrei sale de limba franceza. Intelectual rasat, venea la scoala în fiecare zi în alt costum și alta cravata, constituia un model pentru toata lumea, elevi și profesori. Călătorise în toată Europa și era o adevărată încântare să-i asculti povestirile, îl percepeam ca pe o adevărată enciclopedie ambulantă și l-am admirat pentru faptul că, odată cu restrângerea orelor de limbă franceză înlocuite cu cele de limbă rusă, (erau anii 50!) a făcut facultatea de matematică - o pasiune a sa din tinerețe - și și-a continuat cariera de Profesor, aproape de elevii săi. Neavând familie, prin testament, și-a donat toate cărțile și impresionanta sa garderobă discipolilor săi.

Venirea la Borca a unei tinere familii de profesori de matematică, cea a lui Valeriu Popa, a constituit o sansă în plus pentru tinerii care, la aceea vreme erau atrași de învățământul superior tehnic. Pe lângă pregătirea profesională temeinică, avea în sânge calitățile unui dascăl de elită, unul dintre cei mai buni diriginti. Se preocupa cu multă dăruire și fără economie de timp de toate aspectele educației copiilor. A înființat o formație de teatru ale cărei spectacole erau asteptate cu sufletul la gură de toată comunitatea, la realizarea cărora era antrenată toată scoala, îmi amintesc că am fost până și eu solicitat ca să sustin acompaniamentul la vioară, din culise, a piesei mult gustată de tineri, "Nota zero la purtare"!

Nu pot să nu amintesc printre activitățile extrascolare ale elevilor "serbările" organizate la Căminul Cultural în fata unei asistente formate din părinți dar și din toată suflarea comunei. Mă doare că astăzi, în principal din neștiință, toată activitatea de la sate este ridiculizată și pusă de-a valma în traista propagandei comuniste ! Se depunea mult suflet și, cu multul talent al copiilor dar și cu multă muncă din partea îndrumătorilor lor se realizau adevărate bijuterii: coruri, recitări, dansuri, piese de teatru. Cum la Borca nu era în perioada aceea profesor de muzică, eu, ca fost normalist - priceput la toate, (asta este o altă poveste, dar diriguitorii actuali ai învățământului ar trebui să afle că la sate, Învățătorul era respectat mai ales pentru că se putea implica total în viața comunității prin cunostintele sale: de la altoit pomi, la crescut albine, de la orele de clasă, la cântatul pe scenă !) asigurat și suplinirea orelor de muzică și eram și dirijorul celor două coruri:

(continuare în pag. 7)

al elevilor dar si unul al sătenilor, foarte apreciat la vremea aceea; mărturie stau premiile si diplomele obtinute cu ocazia diferitelor manifestări, dar mai ales amintirile păstrate cu sfintenie în inimile celor care au trăit acele timpuri.

În acelasi context, al ocupării timpului elevilor în afara orelor de clasă, îmi amintesc despre asa numita muncă patriotică despre care astăzi se pomeneste cu oroare si mult dispret! Copiii de la Borca împreună cu dascălii lor au plantat zeci de hectare de pădure care, acuma, după circa 40 de ani a crescut falnică în diferite zone ale comunei: pe Gherghea, Bolovanul, la Băisescu sau la Pârâul Ungurului, sunt brazi si pini pusi de noi. Munca nu era usoară dar copiii de la munte erau obisnuiti de mici cu ea si noi, cei de pe lângă ei căutam ca prin organizare să o facem plăcută. Astfel, îmi amintesc că în timpul campaniilor de împădurire mergeam împreună cu clasa la care eram dirigințe în tabere de două săptămâni - era vorba de elevii mai mari din cursul superior. Viata în tabără semăna foarte bine cu actualele filme americane de pe Discovery, mult gustate de adolescentii de astăzi: totul era făcut de elevi, de la constructia a două barăci din lemn cu scoartă si acoperis de cetină, cu paturi suprapuse, până la gătitul mâncării de către echipele de serviciu, adusul apei de la izvor sau întretinerea curăteniei. Alimentele, semipreparatele, erau aduse de la cantina scolii cu "bătrânul Ford" care mai mergea datorită îndemnării înnăscute a românului (dl. Marin să trăiască!) de a face dintr-un material moale bici! După orele de muncă, după masă si somn, seara, în jurul focului de tabără începea distractia - s e cânta, se dansa si se povestea muuult, muuult, sub cerul spuzit de stele care apartinea pe atunci exclusiv Borcii! Nimeni nu considera această activitate o corvoadă, ba dimpotrivă, perioada respectivă era asteptată cu înfrigurare. Emotia cu care rememorez timpurile trecute nu mă împiedică însă să-mi amintesc si de unele întâmplări urâte, datorate în general unor activisti tembeli care-si mentineau scaunele pe seama unor ordine aberante: bunăoară, într-un an, am fost obligati ca să iesim cu elevii la plantat puieti de salcâm în Lunca Sabasei în zilele de Paste! Explicatia consta în necesitatea protejării văii de inundatiile care aveau loc anual. Evident că solutia era regularizarea apelor pârâului, lucru înfăptuit după mai multi ani, si nu blocarea acestuia! Binenteles că toată lumea a interpretat toate inundatiile ulterioare, din ce în ce mai grave, prin pedeapsa Celui de Sus îndreptată împotriva Sărbătorilor Pascale!

Viata de profesor în creierul muntilor era grea în sine - depărtarea de oras, un autobuz pe zi, tinerii nu aveau parte de prea multe distractii- de aici si cazuri în care unii au căzut în patima băuturii sau altii au cedat nervos si au plecat. Ceilalti însă, cei care au reusit, cei care au avut satisfactii, si-au făcut meseria fără să se uite la ceas. Viata lor a fost în permanentă simbioză cu a elevilor. După scurgerea a cincizeci de ani, trebuie să mă gândesc si la începuturi; după cum am mai spus, nu eram calificat pentru predarea fizicii; prin studiile ulterioare Școlii Normale am dobândit o diplomă de profesor de chimie-biologie, totusi, până la plecarea mea petrecută în 1969 am predat fizică si chimie si chiar numai fizică. M-au pasionat stiintele experimentale de mic copil si primul impuls în studiul acestora l-am primit de la profesorul meu de fizică din Școala Normală care m-a înscris la un concurs asemănător olimpiadelor de astăzi unde participau elevii tuturor liceelor din oras. Premiul 1 Exceptional primit pentru subiectul "Oscilatii si unde electromagnetice" care nu se studiau la scoala mea si la care am răspuns prin descrierea construirii unui radioreceptor cu cristal de galenă respectiv a unui "mai performant", echipat cu un tub electronic, m-a făcut să nu renunt niciodată să învăț, să caut, să construiesc. Fostii mei elevi, dintre ei cadre universitare sau cercetători în domeniul fizicii, profesori de fizică, prin semnalele ulterioare m-au făcut să mă simt mândru că am avut o părțică de contributie la devenirea lor. Gigi Maței, Mihăiță Piepănar, Emil Sofron, Pitu Ciuntu, Lică Lupu, Dorel Ruscanu, Sanda Țăranu (căsătorită Spiridon)-fiica mea. Când era mică, asista ore întregi, câteodată si noaptea la "mesterelile" din minilaboratorul de acasă unde lucram împreună cu unii dintre băietii mei cu aptitudini practice deosebite si cu inocenta vârstei îi necăjea si le pusese si niste porecle drăgute: "Șurub" era Pitu Ciuntu, înăltut si slăbut, "Șaibă" era Lică Lupu (băiatul lui aflat în Canada a fost peste ani elevul ei la "Petru Rares") iar mie îmi zicea "Condensator"! În modestul laborator al liceului din Borca elevii mei au văzut sau chiar au realizat mai toate

(continuare în pag. 8)

Biblioteca din Nord

experimentele prevăzute de programa de fizică: procuram ce se putea de la Inspectoratul Școlar (la început Secția de Învățământ), dar ce nu se găsea -pe atunci majoritatea- construiam singur, sau împreună cu elevii. Îmi amintesc cum într-un an am realizat cu copiii un radioemitor și bucuria lor de a se auzi la aparatele de radio ! Cu ocazia aceea am aflat și că aparatul respectiv făcut fără autorizație era dovada unei infracțiuni foarte grave-,drept pentru care a trebuit să renunț. Totuși, am înființat un cerc de radioamatori pe lângă Căminul Cultural, și, de astăzi, cu toate avizele în regulă , puteam lua legătura cu toată lumea. Este adevărat că, din cauza costurilor imense nu puteam să facem decât recepție, dar pentru acele timpuri a avea contacte cu radioamatori de pe tot Globul era ceva extraordinar. La cerc participau și elevi dar și tineri din sat și îmi amintesc cu mare plăcere de cel mai talentat dintre ei, tânărul pădurar Aurel Bostan, un adevărat împătimit al radioelectronicii, autodidact și om deosebit (s-a prăpădit din păcate, ca mulți alții dintre cei pe care i-am amintit și în memoria cărora mă aplec cu smerenie).

O altă activitate dragă mie și care astăzi, în epoca televizoarelor și internetului pare vetustă, era organizarea acelor brigăzi științifice de pe lângă Căminul Cultural, formate din profesori de specialități diferite și care își propuneau să răspundă unor întrebări dar să facă și educație. De la explicarea unor fenomene naturale până la efectuarea unor experimente simple, de la unele sfaturi privind agricultura și până la prezentarea unor aparate noi pentru vremea aceea, acele întâlniri la care participau cu mare plăcere erau folositoare și contribuiau la modelarea acestora.

Din toate cele înșiruite până acum sper că s-a înțeles că Școala de la Borca polariza în jurul ei tot ceea ce înseamnă viață spirituală și culturală a locuitorilor din zonă - să nu uităm că în perioada despre care este vorba, biserica, reprezentată de preoți de mare clasă, părintele Hritcu cu studii teologice la Strassbourg (la Sabașa) și Părintele Ciuntu la Borca, nu putea avea un amestec vizibil în viața sătenilor, fiind marginalizată- și că a dat posibilitatea multor tineri să ajungă oameni valoroși în domeniile lor de activitate. La Borca profesorii erau respectați, dar respectul și dragostea localnicilor erau câștigate cu multă trudă și de asemenea cu mult respect pentru cei care susțineau școala. Nu pot să uit cum, în 1968 când din motive familiale am hotărât să ne mutăm la Piatra Neamț, oamenii de la Borca au făcut un memoriu la conducerea de pe atunci a județului prin care cereau să nu mi se aprobe plecarea -motivul, eram considerat "al lor". De asemenea, mă emotionează până la lacrimi apelativul folosit astăzi numai de cei în vârstă, domnul Alexandrel, și sunt fericit că pentru generații întregi de tărani de la Borca am fost mereu domnul Alexandrel.

După plecarea de la Borca, am fost mereu interesat de ce se întâmplă acolo, am suferit atunci când s-au mai produs cutremure, dar am fost fericit să aflu că viața merge înainte și că prin oamenii de astăzi, ȘCOALA, reușește să rămână ȘCOALA!

Tuturor celor care aparțin cu trup și suflet Școlii de la Borca le doresc din toată inima să reușească.

Profesor Alexandru Țăranu

VREAU

Aș vrea să pot zbura
Să mă ridic sus, cât mai sus,
S-ajung la stele, să plutesc,
Să văd întregul univers.
Vreau să plutesc printre planete,
Vreau să văd luna de aproape,
Să mă așez în jurul ei,

Să-I văd lumina fermecată.
Vreau să fac astea toate-odată!
Dar, uneori stau și mă întreb:
Oare cer sau vreau prea multe?
Sau poate cuvântul "vreau"
Întotdeauna cere prea mult.

Braniste Vasilica , clasa a IX-a B

GÂNDURI

"Trebuie să cercetăm mereu și la capătul cercetării vom ajunge acolo de unde am plecat și vom cunoaște locul pentru întâia oară" - T.S. ELLIOT.

...adică Liceul Borca, locul de unde am plecat și unde revin cu drag, fie și cu gândul, însă nu fără un fior și o dezvăluire a emoției.

Am învățat de la viață să gândesc în trecut numai în măsura în care amintirea lui îmi aduce bucurie, iar timpul petrecut pe băncile școlii Borca, respectă această "condiție".

Simpla privire aruncată la modul fizic, preț de câteva clipe peste apele Bistriței, spre "cetățuia" încropită la umbra și sub straja pădurii îmi reîmprospătează memoria cu amintiri încă de pe vremea când participam la concursurile de orientare turistică sau luam parte activă în grupul de dansuri moderne ale școlii Borca, până la cursul festiv dedicat sfârșitului de liceu.

La școala Borca am trecut hotarul mistic al adolescenței, păstrând farmecul acesteia, în același timp dobândind o siguranță magică a căii ce aveam să o urmez în viață.

Aici am avut oportunitatea să trec prin mâna multor profesori despre care auzisem de mic copil, căci mama mea însăși îi avusese dascăli la rândul său, în liceu.

Am beneficiat de șansa să fiu sub îndrumarea multor profesori veniți să-și practice meseria pe meleagurile Moldovei, care pe lângă linia didactică au reușit să transmită învățăceilor câte ceva din cartea vieții personale, ajutându-ne pe noi, cei trăiți aparent într-un univers restrâns, să ne clădim scheletul unei personalități, fiecare după aspirațiile sale.

De la profesorii mei de la Borca, am învățat că oamenii trebuie să venereze puterea creatoare ce se ascunde mai întotdeauna sub un înveliș modest.

Dacă ar fi să nominalizez ai mei dascăli pe care i-am ascultat și urmat timp de 12 ani la Borca, cu siguranță aș fi părtinitoare și aș crea

nedreptăți...și totuși fie-mi iertat, nu mă pot abține: cum aș putea să nu o remarc pe d-na profesoară Maria Lungu de pe buzele căreia am ascultat cele mai frumoase povești despre România, care de asemenea a reușit pentru prima dată să mă introducă în mirificul peisaj carstic fie și prin intermediul pozelor și al vorbelor potrivite.

Cum să nu îmi amintesc de minunatul profesor Mihai Doroftei care demonstra orice teoremă de așa factură că și-o aminteai și pe stradă și care întotdeauna găsea o soluție a problemei, scoțând chiar, din buzunar, magicul său ghem cu firul de ață imaginară, ce mergea la infinit. Cum să nu zâmbesc plăcut când îmi aduc aminte de nenumăratele ore de limba română la care eram serviți cu dărnicie cu "grămăticuță pe pâine" de către doamna profesoară Lucia Coșulă, alături de care am învățat să trăiesc acțiunea fiecărei cărți în parte, să mă contopesc cu eroii dintre pagini preț de câteva clipe de neuitat.

Cum să nu amintesc de lecțiile de istorie povestite cu har de parcă ar fi fost fiecare dintre ele trăite pe viu și relatate nouă de domnul profesor Mircea Afloarei.

Și în sfârșit, dar nu în cele din urmă, amintesc de cel care a făcut din noi "atleți ai vieții" și care timp de patru ani a fost pentru mine prieten, părinte și profesor, nimeni altul decât domnul profesor Ioan Păcu. Acest OM m-a "încercat" și "călit" pe parcursul celor patru ani de liceu, iar în ultimul an, nu a ezitat, ca pentru amintire cred, să-mi dea o ultimă comandă "pas alergător!" în momentul în care trebuia să mă apropiu să-mi primesc premiul de merit.

Închei cele câteva gânduri calde, lăsând vorbele unui contemporan să încadreze între rânduri și adevărurile sale, zidurile școlii Borca: "Dacă ce ai găsit este format din materie pură, nu va putezi niciodată și te vei putea întoarce într-o zi. Dacă a fost doar o clipă de Lumină, ca explozia unei stele, atunci nu vei găsi nimic la înapoiere. Dar vei fi văzut o explozie de lumină! Chiar și asta merită osteneală."

Magdalena Cârjă, doctorand în chimie
Facultatea de Chimie Industrială Iași

*Mult stimați dascăli,
Iubiți colegi,
Dragi elevi,*

Din noianul de amintiri, mai multe frumoase și mai puține neplăcute, estompate de curgerea implacabilă a timpului, am încercat să aleg câteva, deși mărturisesc că mi-a fost poate mai greu decât la redactarea primei mele cărți, sau la elaborarea tezei de doctorat.

Îmi cer iertare pentru faptul de a nu-i voi aminti decât pe o parte din foștii mei dascăli, recunoscându-le tuturor contribuția la formarea mea ca om și cetățean.

Înainte de depănarea ghemului cu aduceri aminte îi mulțumesc bunului Dumnezeu pentru că mi-a dat doi părinți înțelepți cu frica lui Dumnezeu, dar oameni "de lume" care în bunul simț al țaranului român și în dârzenia munteanului ne-au iubit și îndrumat pe toți cei cinci din șapte frați născuți, educându-ne cu blândețe și exigență. Tata, Ion, și mama, Casandra, au fost primele exemple, primele modele la care și azi, după 26 de ani, și respectiv 8 ani de la trecerea în tărâmul dreptilor, le mulțumesc cu evlavie, cuprins de un dor neostoit.

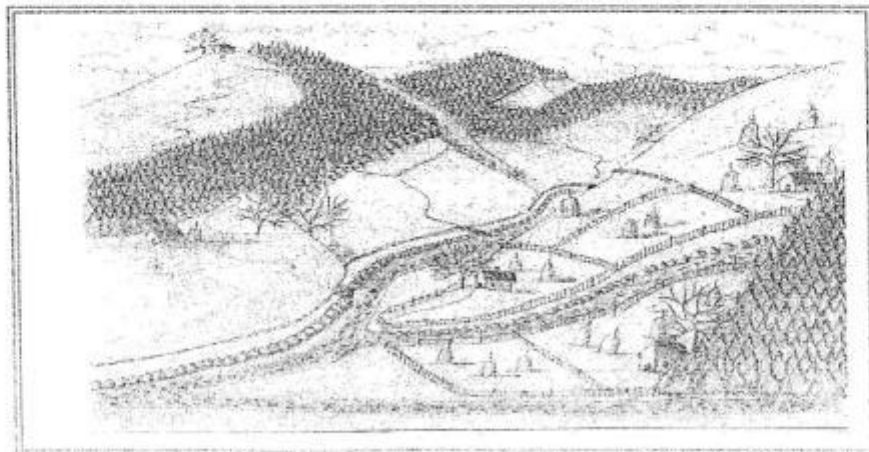
În septembrie 1960 pășeam șovăielnic în prima zi de școală, care avea să fie un început greu dar frumos, lung dar plăcut și care s-a încheiat parțial în 1979, o dată cu terminarea facultății. Am fost întâmpinați de "doamna"- apelativ cu care ne adresam învățătoarei noastre, apelativ nu tocmai la modă, cel oficial fiind de "tovarășa". O siluetă subțire, o fire energică și doi ochi extrem de blânzi, asta ar fi într-un crochiu doamna învățătoare Mioara Doroftei. Avea cele mai albe și cele mai frumoase mâini din câte văzusem până la șapte ani, mâini cu care ne-a învățat să deprindem a scrie slovele, mâini cu care ne-a mângâiat sau ne-a muștră uneori.

Nu i-a fost prea ușor cu noi, majoritatea nu făcuseră grădinița, nu cunoșteau nici o literă și nici o cifră. Personal i-am scos sufletul cel puțin primii doi ani pentru că nu aveam exercițiul de a mă abține să nu vorbesc decât atunci când eram întrebat. I-am stricat multe lecții răspunzând în locul celor nominalizați, care nu dădeau răspunsul prompt.

-Spun eu! Spun eu! -erau replicile cu care năvăleam din ultima bancă până la catedră spre exasperarea doamnei.

"Prima tentativă de lider"

În clasa a II-a am încercat să devin liderul necontestat al clasei, cel puțin al băieților. La vestea unei vaccinări obligatorii la început de an școlar mi-am convins trei sferturi din colegii de clasă băieți, să ne ascundem în pădurea din spatele liceului, deoarece urmam să fim dezbrăcați în pielea goală de față cu fetele (în opinia mea). Acțiunea a reușit parțial dar consecințele mi s-au părut mult mai dramatice. După vreo oră de haiducie prin "lunci", timp în care am reușit să ne zgâriem și să ne umplem de rășină, am cedat rugămintii colegilor de a ne întoarce la lecții, mai ales că unii și-au pierdut săculețul cu călimara de cerneală, cel mai supărat fiind Costel Măntescu.

(continuare în pag. 11)

„Satul dintre munți”, Cătălina Muraru, cl. a XI-a C

Am pândit pauza și ne-am întors cam rușinați în clasă. Ce a urmat a fost o adevărată tragedie, cel puțin din punctul meu de vedere. Din prima bancă am ajuns în ultima, toți un punct în minus la purtare, câteva lungimi de metru la fund, plus anunțarea părinților.

Asumarea faptei personale nu era așa de grea, dar responsabilitatea pentru toți „simpatizanții” liderului m-a făcut să înțeleg cât e de greu să ai responsabilități într-o colectivitate. După „cafeaua” care a urmat și acasă, am început să devin tot mai potolit până la o cuminenție stânjenitoare.

Doamna învățătoare Doroftei, vă mulțumesc pentru toate exercițiile de democrație și pentru tot ce ați făcut pentru mine și pentru colegii mei!

Ciclul gimnazial ne-a adus noi colegi din Soci și Pârâul Pânteii. Ne-a despărțit în două clase, eu având-o ca dirigintă din clasa a V-a până într-a X-a inclusiv pe distinsa și sobra profesoară Alexandrina Gavriiliuc. Seriozitatea și precizia, bunătatea și severitatea ei ne-a ocrotit și ne-a format. Dragostea pentru geografie m-a ajutat și datorită domniei sale am ajuns să mă calific pe primul loc la Concursul Național de Geografie în clasa a XII-a, deși planurile mele de viitor nu erau legate în mod direct de geografie. Doamna dirigintă era într-un fel de surghiun, la Borca fiind doar cu fetița Maria, o brunetă frumușică mai mică cu vreo doi ani ca noi și pe care foarte mulți băieți o îndrăgeau.

Îmi amintesc cu drag de toți profesorii de limba română: domnul profesor Codrescu-prezent încă de la înființarea liceului, doamna profesoară Ciuntu, domnul și doamna profesoară Agafiței, domnul profesor Nica și domnul profesor Țigău - unul din oamenii care mi-a fost model și care mi-a marcat viața. Familia Țigău a ajuns a ajuns la Borca în anul 1967 împreună cu domnul profesor Vasile Agafiței prin repartitie guvernamentală.

Eram în clasa a VIII-a și ne pregăteam de admiterea în liceu. Am avut șansa de a lucra cu domnul profesor Gheorghe Țigău beneficiind de cunștințele și de dăruirea domniei sale, progresele noastre la limba și literatura română fiind formidabile. Veneam suplimentar la școală, nu se inventaseră la Borca metoda „meditațiilor individuale”, astfel că sâmbăta după masă și duminica erau întâlniri obișnuite cu profesorul Țigău. De la el am învățat să ne susținem punctul de vedere atunci când suntem siguri pe noi.

Am aplicat acest îndemn la concursul de admitere în liceu intrând în contradicție cu profesoara de limba română venită de la Bicz, pe o problemă de gramatică - atributul circumstanțial - acceptat de gramatica Academiei, dar care nu era în programa școlară. Se pare că am „convins”, primind nota 10 la sfârșitul probei orale.

Concursul de admitere din 1968 a fost o adevărată tragedie din cauza matematicii, nefiind declarați admiși decât un număr de 10 candidați, prilej de discuții mai mult sau mai puțin principiale. În toamnă însă, ne-am reîntregit, fiind două clase de a IX-a. În albumul meu păstrez cu drag o poză de la absolvirea clasei a VIII-a în care sunt numai cu familia Țigău. Cu doamna profesoară Țigău am făcut muzica și limba rusă la liceu. Cu tenacitate și severitate a pus bazele unei formații de dansuri populare, împletind repertoriul zonei Moldovei cu dansuri specifice Munteniei, de unde provenea. Cu limba rusă ne-a „frecat”, mai ales pe cei care am ales secția reală. Visez și acum: „Deni rajdenia, iminitelnâi, raditelnâi, datelnâi i predlojnâi padej”. Și dacă ați ști cât de mult mi-a folosit mai târziu limba rusă, mai ales la facultate și după aceea. Caietele mele de gramatică din clasa a VIII-a au ajuns la unii absolvenți de liceu care au dat și au reușit la filologie și asta grație muncii profesorului Țigău căruia îi mulțumesc pe această cale.

Pe 1 martie 1968, conform obiceiului, la intrarea în clasă a fiecărui profesor, noi elevii le ofeream mărțișoare. La apariția domnului profesor Țigău ne-am năpustit cu toții să-l împodobim cu mărțișoare lucrate de mână așa cum era obiceiul atunci. Fiind din Muntenia domnul profesor ne-a refuzat inițial și își cerea scuze că nu are atâtea mărțișoare pentru câte fete eram în clasă. Înțelegând în final „obiceiul pământului” a ieșit la sfârșitul orei împodobit cu mărțișoarele noastre spre bucuria unor copii de 14 ani. De ziua lui n-am reușit să-i oferim decât o sticlă de „spumos” și trei pachete de țigări „Aroma” din care fuma „dom-profesor”.

Cele mai multe note și cele mai multe excursii din perioada liceului sunt legate de

(continuare în pag. 12)

domnul profesor Afloarei. Aveam în medie zece, douăsprezece note la istorie pe trimestru. Excursiile din Apuseni sau circuitele prin țară sunt amintiri dragi nouă, celor din generația anilor 1970. Rămâne de neuitat Târgul de Fete de la Găina, peștera Scărișoara, precedate de o noapte cu lupte acerbe între noi și puricii de la internatul din Albac.

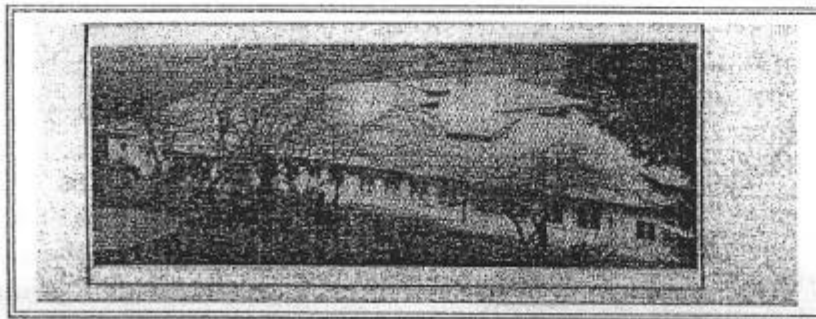
“Nu-i bine, Dumitre!”

Alegerea secției real sau uman era o mare problemă pentru mine. În clasa a IX-a cu Istoria Antică și Limba Latină ni l-au adus de la Piatra Neamț pe domnul profesor Vultur Orândeanu. Cu părul alb, un om cât muntele Ceahlău, era de o erudiție și de o bunătate cu totul aparte. Aveam o ușurință specială pentru învățarea limbii latine, motiv pentru care la vreo două lucrări de control, extemporalul meu a circulat prin toată clasa, ajungând înapoi destul de terfelit. Când ne-a adus rezultatele, în loc să-mi pună nota, domnul profesor Orândeanu m-a muștrat:

-Nu-i bine, Dumitre!

Am simțit că-mi fuge pământul de sub picioare. M-am simțit vinovat și atunci când i-am citit mahnirea din priviri atunci când i-am spus că voi urma secția reală și nu cea umană.

-“Ai fi fost un bun latinist, Dumitre, dar e alegerea ta!”

“De unde au apărut și ăștia?!”

Anul 1970 a fost și bun și rău.

A fost rău pentru că inundațiile din primăvară au rupt podul de peste Bistrița și-au năvălit în multe case de pe întinsul întregii comune. Dar a fost bun pentru că un elev al liceului nostru, Bădiliță, a câștigat faza națională la Crosul Tineretului.

A fost bun pentru că domnul profesor Zgârciu a reușit o performanță aparte, la faza județeană a Olimpiadei de Chimie. Deși erau clase speciale de chimie atât la liceul Petru Rareș cât și la Roman Vodă, premiul întâi la clasa a IX-a l-a luat Ionel Manea (Borca); la clasa a X-a premiul al II-lea l-a luat Dumitru Lupuleasa (Borca) și la clasa a XI-a premiul întâi i-a revenit lui Ion Ungureanu (Borca). Nici nu-i de mirare că profesorii de chimie obișnuiți să-și adjudece premiile pentru ei și elevii lor, se întrebau pe holurile liceului Calistrat Hogaș: „De unde au apărut și ăștia?!”

Pe domnul profesor Zgârciu l-am văzut ulterior însoțind lotul olimpicilor nemțeni la diverse concursuri naționale. Îi mulțumesc domnului profesor Zgârciu și doamnei profesoare Paraschiva Olaru pentru dragostea de chimie pe care mi-au insuflat-o și care mi-a marcat ascensiunea mea profesională de mai târziu.

“Dragoste și durere”

Cam așa aș putea defini amintirile mele legate de matematică.

Am iubit matematica poate și datorită profesorilor și am suferit pentru ea tot datorită lor. Cu profesorii Gică Bondar și Mihai Doroftei matematica era un tovarăș comod, o poveste frumoasă datorită talentului pedagogic de excepție pe care l-au avut amândoi.

Primul meu “accident”, a se citi prima notă proastă, a venit din zona matematicii. După o altercație la un ”bal” între fratele meu Mihai și domnul profesor X am primit un 4 cât mine de

(continuare în pag. 13)

Biblioteca din Nord

mare la geometrie analitică. Am pus fără să vreau punct unei relații de prietenie cu matematica, pe care am refăcut-o aproape instantaneu la facultate, când profesorul Vasile Stoicescu mi-a reamintit de dragostea din adolescență.

"Cât de frumoasă este tinerețea!"

S-ar putea ca domnul diriginte Nancă să nu-și aducă aminte de drumețiile superbe pe care le-am făcut împreună cu toată clasa în toamna și iarna anului 1971. Era cu numai câțiva ani mai mare ca noi, absolvent de Timișoara, repartizat la capătul lumii, adică la Borca.

Ne plăcea zâmbetul lui larg și obrajii îndesați, felul uman în care ne apropia de fizică și nu în ultimul rând faptul că-i făcea curte doamnei profesoare "Ptița"(Luca), cu care s-a căsătorit ulterior.

Cântarea României ne-a adunat sub bagheta profesorului Mălinescu care a reușit să organizeze un cor cu-n repertoriu destul de neconvențional pentru vremea aceea, compus în special din lieduri și alte piese clasice și unul cel mult două cântece din repertoriul "impus". Când voiam să terminăm repetițiile trăgeam câte un falset spre disperarea dirijorului care, ca orice fost seminarist ne gratula cu:

- "Tenoraș! Lua-te-ar mama dracului, dacă nu te mai frec încă două ore la repetiție!"

Și se ținea întotdeauna de cuvânt.

Dar colegii mei?! Ce si-or mai aminti ei despre anii de liceu?

Îmi amintesc de primii mei colegi de bancă: Dumitru Bălan și Vasile Cimpoeșu. Stăteam toți trei în aceeași bancă din lipsă de locuri. Cu Vasile m-am mai văzut, ce-i drept mai rar și am rămas în bune relații, deși ne-am despărțit demult.

Și între colegi poți avea modele. L-am admirat foarte mult pe Simion Stoleru care a fost, din punctul meu de vedere, cel mai bun la matematică și fizică dintre noi toți. Eram născuți în aceeași zi, dar am devenit colegi abia la liceu, primele clase făcându-le la Școala Generală Sabasa. Deși locuim amândoi în București nu am reușit să ne vedem de peste douăzeci de ani.

Colegul Jean Țifui-devenit ardelean după facultate, a fost un foarte bun confident și un prieten loial.

La fel: Iustinian Pipirigeanu, Vetlughin Tănase, Mache Târlă, Vladimir Chirilă, Iulian Movilă, Gică Pârjolea, au fost niște colegi minunați de care mă leagă frumoase amintiri.

Colegele noastre: Lala Simionescu, Iuliana Iftimoaia, Virginica Mujdei, Elena și Eleonora Tănase, Anișoara Braniște și Aneta Chirileanu, Georgeta Anghel, Iulia Hălăciugă, Anișoara Arapu, Elena Brânzucă și toți cei pe care fără să vreau i-am omis, au fost niște colegi extraordinari pentru că nimic nu e mai frumos decât să fii tânăr și poate uneori neapărat neliniștit.

București, octombrie 2003

Prof. dr. farm. Dumitru Lupuleasa,
fost elev al Liceului "Mihail Sadoveanu" Borca

Prima promoție

Era în anul 1953. Terminasem 7 clase și doream să fac un liceu. Posibilitățile bănești erau reduse în acele vreme.

Orașul Piatra Neamț era departe. Totuși am reușit ca împreună cu colega mea Andrieș Emilia să ne înscriem la un liceu din acest oraș. Dar vestea înființării Școlii de 10 ani din Borca ne-a readus în sat spre imensa bucurie atât a părinților, cât și a noastră.

Înființarea liceului "Mihail Sadoveanu" a însemnat o șansă pentru copiii din întreaga zonă. Deși în ciclul gimnazial am avut profesori suplینitori (învățătorii școlii), pregătirea noastră s-a dovedit a fi foarte bună, de aceea nu pot fi decât recunoscătoare domnilor Vasile Codrescu, Alexandru Țăranu, Vasile Florescu, Virgil Trofin.

Au venit și profesori noi care au condus procesul de învățămînt cu competență și multă dăruire. Urmând sfaturile dirigintei noastre, doamna Elena Prada, după terminarea liceului, mulți colegi au urmat facultăți, institute sau școli postliceale pentru a deveni la rândul lor oameni folositori. "Ne-am isprăvit", așa cum spunea diriginta noastră.

Înființarea liceului a fost un DAR de mare preț pentru toți copiii dornici de învățatură de pe aceste meleaguri bistrițene.

Elena Olaru,
învățător pensionar

Când am venit pentru prima dată la Grupul Școlar "Mihail Sadoveanu" Borca, mi-am zis că aici e clădirea în care intru de șase ori pe săptămână și de 226 ori într-un an.

Acum este locul în care abia aștept să mă întâlnesc cu colegii, cu lumea științei mai apropiată sau nu mie (toate disciplinele sunt bune, dar pe unele le prefer).

Nu greșesc spunând: aici simt că mă formez ca om, simt că trec de la copilărie la maturitate, de la joc la problemele vieții. Cu bune și rele sunt conștientă că mai târziu, cele mai frumoase momente ale vieții vor rămâne cele din liceu.

În prag de aniversare îi doresc școlii mele să ajungă clipa în care va sărbători 1000 de ani.

Corina Mihaela Andrieș
Clasa a XI-a C, filologie

TABLOU DE PROMOTIE

Manuela Tudosia s-a nascut la 26 aprilie 1981 la Borca. A fost elevă sânguincioasă a acestei școli, colaboratoare și prietenă a revistei.

Ca studentă, nu participă la petreceri, doar merge puțin pentru că "timpul e bani și nu-i am tot timpul" (spune ea), iar primul loc îl ocupă studiul. Cineva spunea că dispar specialistii, intelectualii, dar Manuela este o excepție. Ne-a trimis spre publicare textul:

CUM VĂ PLACE

Este greu să te confrunți cu tine însăși, să răspunzi la întrebări. De ce faci un lucru și nu altul, de ce preferi ceva și nu altceva, de ce lupți pentru ceva. Trebuie să te întâlnești cu tine, nu mai poți fugi. Tu ești judecătorul, martorul și inculpatul. Tu îți dai pedeapsa și tu o suportă. Și credeți-mă, nu „filosofez”, este vorba despre viață, despre responsabilitatea pe care trebuie să ți-o asumi față de tine și față de ceilalți.

Hotărăști să faci un lucru și apoi îl faci. Dar nu uita: faptul că ai dus la bun sfârșit lucrul respectiv nu înseamnă că acțiunea în sine s-a terminat. Oprește-te, regăsește-te și întreabă-te „de ce?”

Întreabă-te dacă ai procedat corect și identifică toate eventualele greșeli pe care le-ai comis în timpul acțiunii.

Mie mi-a plăcut și-mi place lumea. Îmi place lumea în totalitatea ei, cu ceea ce crează

natura, cu oamenii ei și cu ceea ce crează ei la rândul lor.

Mi-a displicut degradarea umană, faptul că oamenii nu vor să vadă ceea ce este dur și urât în viața lor. Mulți spun că fug de acest „dur” și acest „urât”, beau, de exemplu, preferă mai degrabă să stea într-un loc murdar, unde ei cred că vor găsi mai multă căldură umană decât la școală sau la serviciu. Știți ce fac ei? Se identifică cu „durul” și cu „urâtul” și devin „duri” fizic, agresivi chiar, dar sunt slabi psihic, nu au curajul să facă apel la forța morală.

Trăirile care-mi plăceau creșteau, direct proporțional, cu cele care nu-mi plăceau.

Trebuia totuși să învăț să mă bucur de ce este frumos și plăcut și să lupt contra neplăcutului.

Mi-a fost greu la liceu, a fost o nebunie curată. Dar nu am fost copleșită, pentru că am

știut ce vreau și pentru ce lupt: așa au trecut și anii de liceu – repede și totuși greu în același timp.

Apoi, cum știam pentru ce lupt, m-am dus în București să văd dacă lupt bine, dacă îmi place suficient de mult pentru a reuși. Și uite că mi-a plăcut și că am câștigat!

Un lucru este cert: îmi place ceea ce fac. Mai am multe de făcut, mai trebuie să descopăr mai multe fațete ale „binelui” și ale „răului”.

Dar voi știți ce vă place? Voi încercați să faceți ce vă place într-un mod moral, cu forță psihică și nu neapărat fizică? Nu mă refer aici la cei care vor să urmeze facultatea de sport. Și ea implică foarte multă forță psihică. Forța înseamnă să realizezi ceva tangibil, să lași ceva în urma ta. Ce anume lași, tu decizi.

...În prezent Manuela Tudosia este plecată cu o bursă de studii în Belgia.

Manuela Tudosia, anul III,
Facultatea de Științe Politice, Universitatea București

Cătălina Muraru,
cl. a XI-a C

NEÎNVINSUL DOR

Până la urmă am încetat să mă tot eschivez și am hotărât să scriu aceste sărace cuvinte. Căci, ori de câte ori îmi aduc aminte de Borca, mă simt vinovat față de oamenii și locurile acelea deopotrivă.

Este aproape inexplicabil că, după aproape treizeci de ani, de câte ori trec, mereu singur, prin colbul ulițelor adolescenței mele, lipsit de unele și altele, de câte ori ascult în memorie glasul ucis al mialelor plescăind mugurii dulci și sângerii ai acestor inechitabile lupte cu îngerii, îmi este rușine și plec de fiecare dată capul, fără să-mi pot studia gestul, pentru că eu am trădat Borca.

Căci ce altceva va fi însemnat fuga mea de pe arșițele sărace ale acestor hățișuri tăiate nemilos de bisturiul hămesit al Bistriței, fuga mea de lângă sudoarea neprețuită și caldă a bunilor și părinților mei uciși de dor și rămași fără țărucă de sprijin la bătrânețe, dar mai cu seamă, fuga

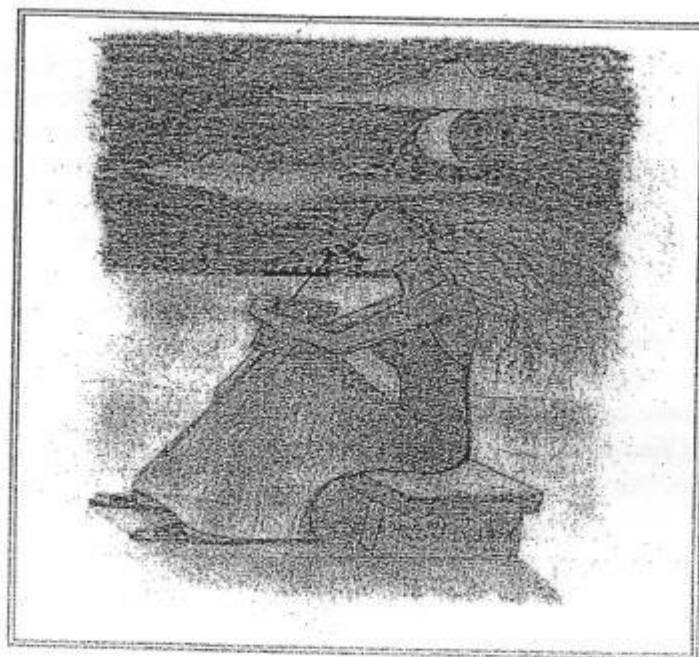
mea din prea puțina vatră a unor locuri cărora le datorez originea a tot ce aveam să capăt mai prețios în viață...

Dacă n-aș fi trădat, ar fi trebuit să rămân preot la Borca, ori, poate, neînsemnat dascăl pe lângă magii care mi-au purtat lumina cunoașterii în anii de grație 1970, la o școală mirific ascunsă în verdele munților, cu aer de catedrală medievală...

Și la urma urmei, cum să nu răspunzi unei atât de onorabile invitații, ca aceea pe care un dascăl de înălțimea morală și profunzimea intelectuală a domnului Țigău, ți-o face ca să te scoată din tina zilei de azi, pentru a te dăruia - fărămă de mărturie- istoriei...

Ori poate, noi nu știm încă prețui truda sa, neînvinsul lui dor, neistovita lui geană pe sub care privirile subțiri ca fire de lumină blândă, se duc în fiecare secundă nepieritoare, obsedant către Borca...

ing. George Bălan, promoția 1976,
director tehnic al S.C. AQUA CALOR S.A. Piatra Neamț

Cătălina Muraru, cl. a XI-a C

ȘCOALA MEA

Au trecut ca gândul 34 de ani de când, cu mare emoție, am absolvit cursurile celei mai bune școli din lume - așa o consideram eu și mulți dintre colegii mei, Liceul „Mihail Sadoveanu” din comuna Borca, județul Neamț.

În 2003 se aniversază 50 de ani de la înființarea acestuia și, ca fostă elevă, am privilegiul de a fi fost solicitată să pun pe hârtie câteva amintiri; nu mi-am imaginat că va fi atât de greu, că voi fi copleșită de multitudinea acestora, dar mai ales de nostalgia acelor ani.

În 1965 am terminat clasa a VIII-a cu un examen de absolvire - mă amuză certitudinea cu care s-a făcut mereu afirmația că deja desființatul examen de capacitate ar fi fost reînființat pentru prima dată după război odată cu prealunga reformă postdecembristă - susținut la vreo cinci obiecte, apoi am dat concursul de admitere la liceu. M-am născut la Borca, am crescut la Borca și, evident, am urmat școala la Borca, legăturile mele cu Ea fiind mai puternice decât ale altora deoarece părinții mei au fost profesori aici. Veronica și Alexandru Țăranu au fost primele mele modele și, mulțumesc lui Dumnezeu, mă bucur astăzi că-mi sunt alături, mie și familiei mele.

Pe atunci eram împărțiți în două clase paralele, a IX-a A și B, urmând ca în clasa a X-a, în funcție de opțiuni și aptitudini, la cerere, să ne înscriem la unul dintre cele două profile teoretice, real sau umanist. Așa se face că, aproape toți din serie am fost colegi unii cu alții. Atmosfera de lucru era exemplară, toți voiam să ajungem ceva, să reușim, și pentru asta am avut norocul unor profesori deosebiți pentru care școala și elevii reprezentau familia lor.

Îmi dau lacrimile când revăd cu ochii minții amfiteatrul liceului Bacovia din Bacău la festivitatea de premiere a fazei regionale a Olimpiadei de fizică, în 1966. În paranteză fie spus, la ieșirea de la examen, întrebată fiind de rezultatele la probleme, am spus că sunt convinsă că am rezolvat corect, dar că „nu mi-a dat” la fel ca celorlalți; la acea festivitate, delegația noastră formată din doi copii și doamna de franceză, modestă, s-a așezat undeva la cucurigu și urmărea cu sufletul la gură ce se întâmpla pe scenă. S-a început, normal, cu clasa a IX-a, cu mențiunile...În momentul în care s-a ajuns la premiul I și domnul profesor Țărlungă (o personalitate a Bacăului) a rostit „Țăranu Sanda” - Liceul Borca”, m-am rostogolit realmente pe scări; momentul meu de triumf a continuat, pentru că la clasa a X-a, premiul I a fost luat de Vasile Andronic, colegul meu de liceu!

De atunci, fizica a rămas obiectul meu de suflet, și, dacă astăzi sunt cât de cât cunoscută ca profesoară de fizică, datorez acest lucru în întregime tatălui și profesorului meu de fizică și Școlii mele, Liceul „Mihail Sadoveanu” din Borca.

Am învățat însă cu plăcere la toate obiectele, receptivitatea pentru cunoaștere fiindu-ne întreținută cu multă dăruire de toți profesorii noștri. La geografie, doamna Alexandrina Gavriliuc, aparent o persoană ștearsă, se însuflețea în timpul lecțiilor aducând în clasă mapamondul: poze, diafilme, hărți și foarte multe descrieri (sunt convinsă că nu călătorise niciunde, dar avea hiar!) și, după 90, când am început să ies în lume, am constatat că am rămas aceeași împătimită dezlegătoare de trasee pe hartă!

Profesorii de limba și literatura română, Ion Nica și Vasile Agafiței, au contribuit covârșitor la cultivarea apetitului pentru lectură și au reușit să ne insufle dragostea pentru valorile literelor românești și universale. Nu voi uita niciodată ultima oră de română din liceu la care, domnul profesor Agafiței ne-a făcut pe toți să plângem de emoție!, și emoția care m-a cuprins peste ani, când, făcându-i o vizită acasă, am constatat că păstra ciornele noastre de la examenul de bacalaureat: mi-a arătat-o pe a mea, și am retrăit subiectul (1. Formarea limbii române și 2. „Numai una” de George Coșbuc, analiză literară). Până și limba rusă, grea și mai ales neagreată în mod tacit, a fost făcută plăcută de Domnișoara- pe atunci- profesoară și dirigintă în clasa a IX-a, doamna Nancă de acuma. Nu se va supăra, numele de atunci nu mi-l amintesc, fiind mică de statură, foarte veselă și apropiată de noi îi spuneam „Ptița”-păsărică în rusește.

Odată cu trecerea la profilul real l-am avut ca diriginte și profesor de matematică pe domnul Mihai Doroftei. Spre deosebire de colegii mei eu știam cauza - politică - pentru care fusese nevoit să-și facă studiile superioare la Institutul din Bacău la o vârstă mai mare și că, urmând cursurile de zi, absolvișe cu notă maximă, devansându-și cu mult pe mai tinerii săi colegi. Legat de asta, fiind studentă la Universitatea din Iași, la un

(continuare în pag. 17)

examen de analiză matematică la care se pare că m-am descurcat frumos, am fost întrebată de profesor unde am terminat liceul și pe cine am avut profesor. La răspunsul meu mândru, replica domniei sale a fost: „Ei, înseamnă că a terminat la București!” și bineînțeles că nu l-am contrazis. Un alt fapt care spune totul despre profesorul meu de matematică este că, urmând facultatea de fizică la care matematica este una din disciplinele principale, i-am uimit pe colegii mei proveniți de la cele mai mari licee din Iași sau Piatra Neamț cu bagajul practic pe care-l aveam de la dl. Doroftei de la Borca!

Am un mare regret, faptul că, spre deosebire de alte serii, noi, absolvenții din 1969, nu am reușit să ne reîntâlnim și așa se face că, cu unii, nu m-am văzut din acei ani, iar pe alții Dumnezeu i-a chemat deja, mult prea devreme la el. Nu am uitat însă niciodată și, deși ne-am mutat la Piatra Neamț am păstrat permanent legătura cu Borca. Vara, până în 1992, pe timpul existenței concursului de treapta a II-a, vreme de vreo 10 ani am mers în fiecare an cu elevii mei de la Liceul „Petru Rareș” în tabere de fizică; uneori, venea simultan și profesorul de matematică și elevii noștri îmbinau perfect utilul cu plăcutul: se pregăteau diminețile pentru examen, se distrau după amiezile și serile. De fiecare dată am fost extraordinar de bine primită de cei care erau la Liceu și care m-au considerat întotdeauna ca pe una de-a lor.

Ca să subliniez încă o dată ce a însemnat Școala mea pentru mine, nu pot să nu amintesc scena petrecută prin anii 80 între mine și tata; într-o zi i-am spus că ar trebui să-mi dea toți banii pe care nu i-a cheltuit cu mine pentru meditații! Replica sa a fost pe măsură, zicându-mi că, de fapt, eu ar trebui să-i dau o parte din banii pe care îi câștig dând meditații, pentru că am ajuns în această situație fiindcă am fost nevoită (printr-o educație strictă în care activitatea proprie era pe primul plan) să fac față singură cerințelor unei școli cu adevărat formative.

Nu vreau să-i pomenesc aici pe colegii mei fiindcă măcar acum, înainte de pensionarea noastră aș vrea să ne vedem, să schimbăm impresii de o viață și să reînviem dacă se poate spiritul anilor petrecuți în liceu.

Borca a fost și este un tărâm de vis cu locuitori pe măsură și nu pot decât să-i doresc să se dezvolte mereu în jurul ȘCOLII, mereu tânără, mereu înfloritoare și generatoare de oameni adevărați.

Școlii mele, din tot sufletul, „La mulți ani!”

Sand: Spiridon (Țăranu), promoția 1969

Liceul „Mihail Sadoveanu”-Borca este o treaptă spre mai înalt, o treaptă spre cunoaștere și noi experiențe.

Cu sufletul deschis pătrund pe poarta lui știind că de aici voi porni să deschid alte și alte porți pentru a-mi acoperi nesiguranța pe care o simt acum față de viitorul meu.

Cu 50 de ani acum, cu mulți alți 50 de ani care vor veni îi doresc acestui liceu să rămână nemuritor precum opera celui al cărui nume îl poartă.

Vasilica Gheorghiu

Clasa a IX-a C, filologie

“UN ELEV SINGURATIC PĂLEA...”

Această sărbătorire a semicentenarului liceului în care am învățat, îmi dă revelația târzie că m-am născut o dată cu el. Da, m-am născut la jumătatea secolului care a trecut, în pădure. Destinul a vrut să am același certificat de naștere ca și școala în care aveam să studiez. Mărturisesc că ani de zile am fost persecutat de ideea că nu m-am născut într-un mare oraș, într-o mare familie de intelectuali, într-o casă care să aibă pereții acoperiți cu cărți. Ascundeam cu grijă faptul că sunt născut în pădure. Ajuns să trăiesc în oraș, această origine umilă mă stânjenea teribil. M-am vindecat de această infirmitate, târziu, la anii maturității, când am înțeles că civilizația este altceva decât cultură. S-ar înțelege din cele ce am spus mai sus că

(continuare în pag. 18)

m-am născut într-o casă fără cărți, lucru ce nu-i adevărat. Mama, o ființă extrem de evlavioasă, a avut în permanență în casă cartea de căpătâi care este Biblia, din care citea și recitea fără să obosească. S-ar putea spune că e puțin, ea însă, în simplitatea ei știe ceva ce eu n-am putut învăța niciodată cu adevărat: știe să se roage. Iar rugăciunea este singura punte posibilă între om și Dumnezeu. N-am fost unul din elevii eminenți, așa cum sugerează dascălul meu de suflet, profesorul George Țigău, în tulburătoarea evocare pe care o face cu ocazia semicentenarului școlii din pădure. Mai degrabă am fost unul din elevii problemă, îndărătnic ca aproape toți muntenii, n-am învățat cu adevărat decât la obiectele care mi-au plăcut. N-am avut medii mari, n-am luat niciodată nici un premiu. Se întâmpla să iau o notă bună la matematici și, la scurt timp, să o "mediez" cu una proastă, pentru că pierdeam zile întregi cu probleme pe care nu le rezolvam, dar aveam orgoliul să nu cer ajutorul colegilor sau al profesorului. În acest demers singular, am învățat să nu pun mare preț pe note, am învățat să nu aduc acuze profesorilor pentru ceea ce eu nu puteam să fac. Ei s-au străduit cu onestitate să ne învețe, să ne smulgă din inerție și ignoranță. Prin efortul lor continuu, acești dascăli minunați au săltat cerul cunoașterii cu o palmă mai sus, deasupra creștetelor noastre. Au fost mereu prost plătiți, umiliți de nevoi, dar n-au dezertat niciodată de la datorie. Salahorii unei "industrii" cu foc continuu au predat ștafeta generație de generație și n-au lăsat școala lor să moară. N-am să-i numesc pe toți care au trudit ca să ne facă oameni, de teamă c-aș putea omite pe cineva, dar n-am să pot uita pe nimeni dintre ei, pot să-i asigur că i-am așezat într-un colț mereu verde al sufletului meu, într-o ierarhie interioară pe care nu o va contesta nimeni, năciodată...

Am iubit cu pasiune literatura, matematicile, filozofia. Din păcate, această pasiune pentru obiectele enumerate m-a făcut să neglijez celelalte discipline și rog profesorii să primească scuzele mele tardive pentru această atitudine ingrată.

Convins eram, la acea vârstă, că matematicile îmi vor da să mănânc, iar că poezia mă va învăța să trăiesc. Am așezat filozofia deasupra tuturor disciplinelor, ca o știință a științelor, o disciplină care te ajută să evaluezi în viață fără metru și fără cântar, care te învață să accepți ceea ce este de neevitat, care înseamnă în egală măsură rigoare și eleganță în gândire. Adevărata lumină a omului este cea dată de carte. În cosmos există corpuri care au lumină proprie, și altele care nu au lumină proprie, dar o reflectă pe a celor care luminează, și există corpuri amorfe și opace, găurile negre care nu lasă să treacă lumina. Așa sunt și oamenii. Cei care știu carte radiază lumină nestinsă. Cel mai de preț lucru pe care l-a inventat omenirea este cartea, iar, ca o continuare necesară, școala. Școala este temeiul tuturor lucrurilor bine făcute. Școala nu este un lucru natural, școala înseamnă un minus de copilărie și adolescență, școala înseamnă efort și rigoare, dar civilizația ar fi fost de neimaginat fără școală. De la școală vin să ia lumină și oamenii obișnuiți și cei geniali. Pentru intelectuali școala este mai importantă decât pâinea. Desigur, există multe feluri de a învăța. Aceasta ține de știința care se numește pedagogie. Calculatorul, acest panaceu universal, tinde să înlocuiască și cartea și profesorul. Eu cred că este numai o iluzie, o modă, care va trece ca tot ce e modă. Cartea și profesorul din școala structurată pe experiența a generații și generații nu pot fi înlocuiți. Calculatorul este o unealtă teribilă, dar atât, o unealtă. Inteligența vie, veșnica neodihnă a inteligenței umane nu pot fi înlocuite. Ele au ca fervent îndoiala specific umană, care se opune certitudinii mecanice a computerului. Dacă ar fi să dau un sfat actualei generații de elevi, atunci i-aș îndemna să nu piardă timp cu jocuri îndoielnice pe calculator, ci să trudească acompaniați de creion și hârtie deasupra cărților. Să caute în colbul bibliotecilor cărțile vechi bine scrise. Să citească cu atenție plictisitoare "teorie", să nu se ducă direct la formula pentru rezolvarea unei probleme. Realitatea în complexitatea ei nu încapă într-o formulă. Cunoașterea umană e întotdeauna o problemă cu rest. Eu nu cred în virtutea pedagogică a sistemului "test", este posibil ca acest sistem "loto" să impună prin întâmplare nonvaloarea. Profesorul-cartea-creionul-hârtia, iată succesiunea pe care o propun pentru o școală adevărată, cu riscul de a fi catalogat de cei tineri ca vetust.

(continuare în pag. 19)

Venerabilul profesor Alexandru Țăranu, întemeietor de școală pe aceste meleaguri, pedagog exigent, admitea, totuși, că existau probleme grele pentru puterile noastre, dar ne cerea maculatorul, dovada salahoriei, a muncii nenormate, a chinului depus pentru a lumina ceva. Am convingerea că pentru el acest maculator era mai important decât caietul de teme. Îndemnul meu ar fi ca acest maculator să devină și pentru elevi mai important decât caietul de teme. Îi îndemn să nu se simtă periferici și abandonați în această școală din inima pădurii, carte se poate învăța foarte bine și aici și în marile orașe ale țării. Instrucția este înainte de toate o chestiune de voință și de forță, nimeni nu poate da nimănui talent. O dovadă vie a spuselor mele sunt generații de absolvenți și personalitățile care au învățat în acest liceu.

Nu pot să închei aceste rânduri, fără să mai aduc un elogiu acelor oameni minunați care au fost profesorii noștri, și fără de care noi, ca profesioniști, n-am fi existat.

drd. ing. Mihai Niculiță, promoția 1970,
director al S.C."CONIC"S.R.L. PIATRA NEAMT

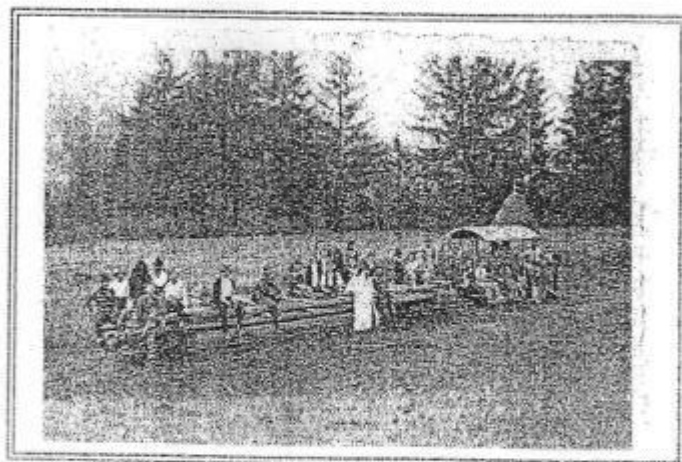
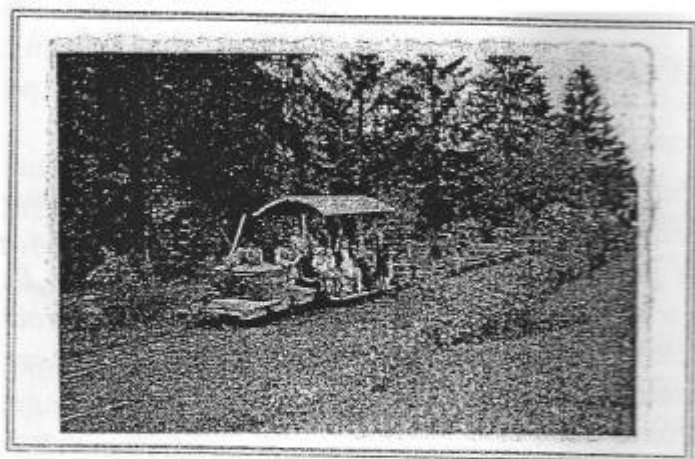
PE DRUMURI DE MUNTE

„Sosisem acum la gura Sabasei, la vărsarea ei în Bistrița, mă afluam cu alte cuvinte la Borca.”

Iată cât de concis a fost Calistrat Hogaș atunci când a trebuit să arate unde este situat satul Sabasa. Dar nu numai Hogaș a străbătut acest sat de munte: Sadoveanu e un nume care se confundă cu oricare altul din valea Sabasei. Crucea Talienilor, Nechișor Lipan, Vitoria Lipan, Bogza și Cutui sunt puncte de reper ale unui univers de baladă eternă ca și viața, ca și soarele.

Dar ca să reînvii trăirea timpurilor străvechi care au dat un farmec aparte acestui ținut, trebuie să vorbești cu oameni trecuți bine de prima tinerețe care s-au născut și au trăit aici. Ei sunt cei care au văzut vagonetele ce transportau lemnul pe o linie ferată, aproape impropriu spus așa pentru că era departe de ceea ce numim noi azi tren și cale ferată.

(continuare în pag. 20)

Cu mocănița pe Valea Sabasei

Biblioteca din Nord

Și totuși, desi ele au dispărut, fâșia respectivă pe unde trecea trenul se cheamă și azi "în dosul liniei".

Câte o casă răzleață, așezată aproape sub pădure, te face să te întrebi de ce or fi construit-o tocmai acolo? Și tot un om mai bătrân îți va răspunde că "înainte vreme toate casele se construiau așa, iar grajdurile și celelalte acareturi se desfășurau de la drum până la prispa casei". Dar acum, influența altor locuri și setea de frumos a dat altă formă gospodăriei oamenilor.

Deși civilizația modernă își face loc din ce în ce mai mult, o parte din obiceiurile locului se păstrează datorită unor oameni care iubesc satul și viața lui și-l respectă ca pe ceva sacru. Datini de sărbători, urcatul oilor la stână și respectiv "răscolul" lor, nunți cu nași mulți și mersul la biserică în mod regulat, sunt doar câteva obiceiuri împământenite care nu vor dispărea, poate, niciodată.

Se spune că omul sfințește locul. Nicăieri altundeva poate această zicere nu se confirmă mai

bine ca în Sabasa. Un drum de legendă străjuit de o parte și de alta de case impunătoare, de gospodării în care se vede cu ochiul liber că harnicia și priceperea oamenilor este cea mai frumoasă imagine.

Câte o remorcă cu bușteni sau un car cu fân ce trec încet pe drum întregesc imaginea de sat prosper. Cu toate acestea, mulți tineri pleacă spre o altă lume, citadină, informatizată, pentru a-și croi un alt drum în viață. Aici rămân oamenii care și-au obișnuit brațele cu munca și preferă o viață mai tihnită, chiar dacă mai puțin ușoară. Numele satului parcă alunecă la rostirea lui, dar cei de aici îl pronunță atât de firesc încât te întrebi: de fapt de unde o fi venind numele? Poate de la un general ungur învins de oștenii lui Ștefan? Sau de la numele unei fete a regelui Sobieski? Sigur, nu stie nimeni, dar Sabasa rămâne satul de unde a plecat Aurel Dumitrașcu devenit poet poate tocmai datorită farmecului acestui ținut...

Ana Elena Daniela,
clasa aXI-a A, matematică-informatică

Pentru mine Liceul "Mihail Sadoveanu" înseamnă mai mult decât o instituție de învățământ.

El este o tradiție, este strădania a mai multor generații de profesori și elevi, este șansa copiilor de pe această vale, este un loc frumos între pădure și cer.

Dacă este să-I fac o urare, acum la a 50-a aniversare, I-aș spune, ca unui bun prieten "să ne trăiești întru mulți ani, liceule!"

Emanuela Negură
Clasa a IX-a C, filologie

Am fost elev la Borca

De obicei încerc să evit, pe cât posibil, să scriu sau să țin discursuri cu ocazia anumitor manifestări festive sau comemorative și aceasta datorită faptului că, după părerea mea, au o doză de subiectivism. Cum însă rândurile de față sunt închinată școlii și dascălilor de la Borca, cu prilejul sărbătoririi a unei jumătăți de secol de învățământ liceal, nu se mai pune problema unei eschive ci, cu toată sinceritatea, invitația așternerii câtorva amintiri din timpul cât am fost elevul acestui lăcaș reprezintă o adevărată onoare pentru mine.

Din cei aproximativ 20 de ani de școală, jumătate s-au derulat la Borca. Pe parcursul celor 10 ani multe au fost momentele care și-au pus amprenta asupra evoluțiilor viitoare, două dintre acestea detașându-se ca importanță și pe care am să le menționez în ordine cronologică. Primul ar fi accederea într-una dintre acele clase speciale de ski care au luat ființă la Borca la

(continuare în pag. 21)

începutul anilor 1980. Nu-mi mai amintesc pe ce criterii s-a făcut selecția pentru aceste clase însă colectivul încheiat a dat rezultate atât pe plan sportiv cât și didactic. De exemplu, în fiecare an aveam reprezentanți la concursurile naționale de ski, reprezentanți la olimpiadele școlare, trupă de dansuri moderne recunoscută, reprezentanți în echipa de handbal etc. Cinci dintre cei care am făcut parte dintr-o asemenea clasă specială am terminat un institut de învățământ superior, procent destul de bun pentru anii 1985-1989. Cu toate că nu am excelat niciodată la ski am regretat enorm desființarea acelor clase pentru că toate acele antrenamente (aveam 9 ore de sport pe săptămână) nu au fost decât benefice pentru noi toți. Și acum îmi aduc aminte cum răsfoiam ziarele pentru a vedea cum au evoluat colegii noștri la cele mai importante concursuri din țară. Și de cele mai multe ori eram printre primii iar Școala de la Borca era respectată și noi ne mândream cu aceasta. Din păcate ...cineva nu a mai dorit să continuăm și un vis frumos s-a spulberat.

Al doilea moment la care vreau să mă refer îl constituie organizarea expedițiilor "Cutezătorii". În privința rolului acestor expediții în formarea noastră viitoare cele spuse de către Minulescu par să dea o anumită explicație: "Școala se confundă cu viața...una o întregeste pe cealaltă. Școala îți dă posibilitatea să-ți trăiești viața complet. Viața unui analfabet este o simplă existență, și atâta tot - un fel de petiție pe care o pui la dosar după ce ai luat act de ea. Nu-i dai nici un curs oficial. Viața nu-i decât continuitatea școlii, dar fără profesori". Da, după cei 10 ani de școală de la Borca îmi conturasem deja ce vreau să fac în viață. Am plecat spre Iași cu gândul să fac geografie și asta am făcut. Astăzi stau și mă întreb cum de atâția ani nimic nu a reușit să-mi spulbere gândul de a face geografie. Același răspuns l-am găsit întotdeauna: nu se putea astfel, fusesem "infestat" puternic încă din clasa aV-a, odată cu participarea la prima expediție. Ce mândrie pentru noi ...Eram cei care înlocuiau generația care cucerise "Busola de Aur". Pentru un copil ca mine(și pentru mulți alți colegi de-ai mei) pentru care Biczul sau Târgu Neamț erau orașele cele mai mari văzute până atunci, descoperirea treptată, prin intermediul acestor expediții, a atâtor locuri noi și frumuseți naturale a contribuit la sensibilizarea permanentă a unor "circuite și integrate" astfel încât după un timp m-am trezit un împătimit al acestor drumeții (pentru admirat și contemplat, nu pentru un simplu grătar!) și implicit al geografiei. Parcursul meu ulterior în domeniul geografiei a fost că ceea ce se sădise în clasele de gimnaziu a început să dea roade. În această lume (destul de restrânsă!) a geografilor, în care din gimnaziu doream să pătrund, mi se spunea adesea "băiatul de la Borca" (Borca fiind o localitate bine cunoscută de către marea majoritate a geografilor spre deosebire de alte localități) cu toate că locuiesc la Piatra Neamț și lucrez de ani buni la Universitatea din Iași. Și prin Borca ce înțeleg acești oameni dacă nu, școala de aici, la adresa căreia au numai cuvinte de laudă. De aceea niciodată nu m-am sfiit să spun că am făcut școala la Borca și aceasta datorită dascălilor care au încercat și de multe ori au reușit să nu se simtă în pregătirea copiilor nici o diferență față de cea primită la o anumită școală de oraș.

Acum, după ceva ani de experiență didactică, pot să afirm cu toată convingerea că am avut șansa să fim îndrumați de către dascăli care cu brio ar fi făcut față oricărui cadru universitar, însă au ales să rămână la Borca unde simțeau (poate!) că acești copii au mai multă nevoie de ei. Înclin să cred că munca lor nu a fost zadarnică și că renumele școlii de la Borca a rămas neștirbit.

Pentru a nu cădea pradă subiectivismului mă opresc aici încercând să concluzionez: școala de la Borca a avut, are și sper că va avea în continuare dascăli competenți prin a căror activitate să se continue tradiția de "școală serioasă".

Toamna lui 2003 este prilej de bucurie nu numai pentru suflarea din Borca, ci și pentru cei care se află pe alte meridiane, purtați de destin în împlinirea visurilor lor.

Ei se gândesc cu nostalgie la profesorii pe care i-au avut și care le-au îndrumat pașii, la colegii de generație, la tot ce-i leagă de acest liceu, de aceste meleaguri.

Este vorba de Mircea Lazăr, un mai vechi absolvent, astăzi academician la Sankt-Petesburg sau de mai tânărul Bogdan Banciu, doctorand în științe la Universitatea din Camberra (Australia).

Gânduri din Sankt-Petersburg

"Nici nu-mi vine a crede că din toamna anului 1953, când pe Ceahlău, satul reședință de raion pe atunci, atârnavu tablourile cu urmașii la putere ai lui Stalin, a trecut deja o jumătate de veac. Dar tot în acest an pe Valea Muntelui, la Borca, datorită străduințelor și eforturilor, cu mult sprijin patriotic a intelectualilor băștinași, a fost înființat Liceul "M. Sadoveanu", (sciitorul pe atunci trăia și mi se pare că a fost și deputat în Marea Adunare Națională a R.P.R. din partea locuitorilor acestor ținuturi). Pe atunci, liceul includea doar vechea clădire a școlii, căreia mai târziu i-a fost alăturată clădirea internatului din patrimoniul Ocolului Silvic, iar prin anul 1957, când am intrat eu la liceu, exista deja noua clădire a școlii. Dar scriu aceasta pentru a-mi reaminti cei patru ani de internat în vechea clădire a școlii, căci băieții erau cazați sus, în vechea clădire, iar fetele, în clădirea Ocolului, unde era și cantina. Nu știu cum este acum treaba, căci la Borca ultima dată am fost în 1997, vara, când practic, la școală nu mai era nimeni, de aceea nu am o imagine prea clară a realității de acum.

Sankt Petersburg –Statuia lui Petru I

Și totuși, revin la ceea ce nu îmi vine a crede nici mie, adresându-mi din nou și mereu aceeași întrebare: cum și de ce un fiu de țaran de la munte, a parcurs în câțiva zeci de ani un traseu de viață de la plugar la profesor universitar care predă în două limbi străine, fiindcă uneori, la studenții străini, le țin prelegeri în franceză, dacă aceștia cunosc prost rusa. Visam

(continuare în pag. 23)

oare eu pe atunci că următorii 40 și ceva de ani ai vieții mi-i voi petrece pe malurile fluviului Neva, în fosta capitală a imperiului rus, Sankt-Petersburg? Că voi merge iarna la pescuit la copcă, pe gheața Golfului Finic, la câțiva kilometri de granița cu Finlanda? Că mă voi căsători nu cu o româncă, cum scrie în Biblie, necunoscută sunt căile Tale, Doamne! Și totuși, viața a trecut peste acest scenariu. În ce măsură ceva a depins de mine, de împrejurări (soarta!), de Cel de Sus? În ce moment al vieții a început cotitura aceasta? Sunt întrebări la care găsești mereu răspunsuri la diferite etape ale vieții. Încerc pe această cale să redau unele reflecții privind aceste întrebări, căci în textul trimis fostului meu profesor, domnul Țăranu, la începutul acestei luni, spre editare în albumul despre liceu am expus pe scurt Curriculum vitae și nu aș dori să mă repet. Aș crede că totuși în om există o oarecare predestinare a viitorului sau, măcar, în ceea ce privește gradul de încăpățănare în a-și realiza un scop, un plan, o promisiune solemnă dată unui om drag. Acest punct de cotitură în viața mea a fost, cred, încăpățănarea, perseverența de a mă căsători cu fata pe care o iubeam, în ciuda atitudinii autorităților române de atunci față de căsătoria cu o străină. A existat în 1968 posibilități de a ne stabili permanent cu soția în România, atunci când am devenit profesor suplinitor de istorie la

Școala de 8 ani din Gârcina, de Zângă Piatra Neamț. Dar condițiile de atunci erau de așa maniera că nu mi-au permis să obțin un post permanent nici în învățământul mediu, exclus total fiindu-mi accesul în cel superior. Alternativa era și constă în renunțarea la căsătorie, ceea ce îmi deschidea, poate, perspectiva carierei universitare în România. Eu am ales fidelitatea față de persoana îndrăgită, devenită în curând soție. Am marea mulțumire sufletească că fată iubită, devenită apoi soție și mamă a fiului nostru Mircea-jr, a fost totdeauna la înălțime, m-a ajutat mult în cariera mea științifică ca redactor și primul cititor al tuturor lucrărilor scrise și apoi tipărite, a fost și este un bun tovarăș de viață, serios și atent. Autorealizarea pe tărâmul științei și al carierei pedagogice în condițiile altei culturi, limbi, altui mediu de autoexprimare a personalității a necesitat și necesită mereu multă perseverență, voință, muncă, și de ce nu, capacitate fizică, morală și intelectuală de a rezista, de a depăși timpurile grele, de a aspira mereu spre mai sus, a merge înainte. Acesta ar fi un prim răspuns la întrebările care mi le puneam mai sus și cred că rolul liceului, al profesorilor acestuia, al mediului montan în educarea caracterului, a îndârjirii de a birui împrejurările nu a fost printre ultimele.

Rămân al Liceului Borca, fost elev, profesor universitar, doctor docent al Universității din Sankt-Petesburg, Mircea Lazăr.

Mesaj din Australia

Îmi amintesc, copil fiind, ce mare admirație stârneau în mine elevii mai mari care reprezentau cu mult succes școala noastră la diferite competiții, începând cu olimpiadele școlare până la concursuri culturale sau sportive. Visam să fiu ca ei și, poate, prin străduința mea și a profesorilor acestei școli, visul s-a transformat în realitate.

De aproape un an sunt doctorand în științe la Universitatea din Canberra (în limba aborigenilor înseamnă LOC DE ÎNTĂLNIRE).

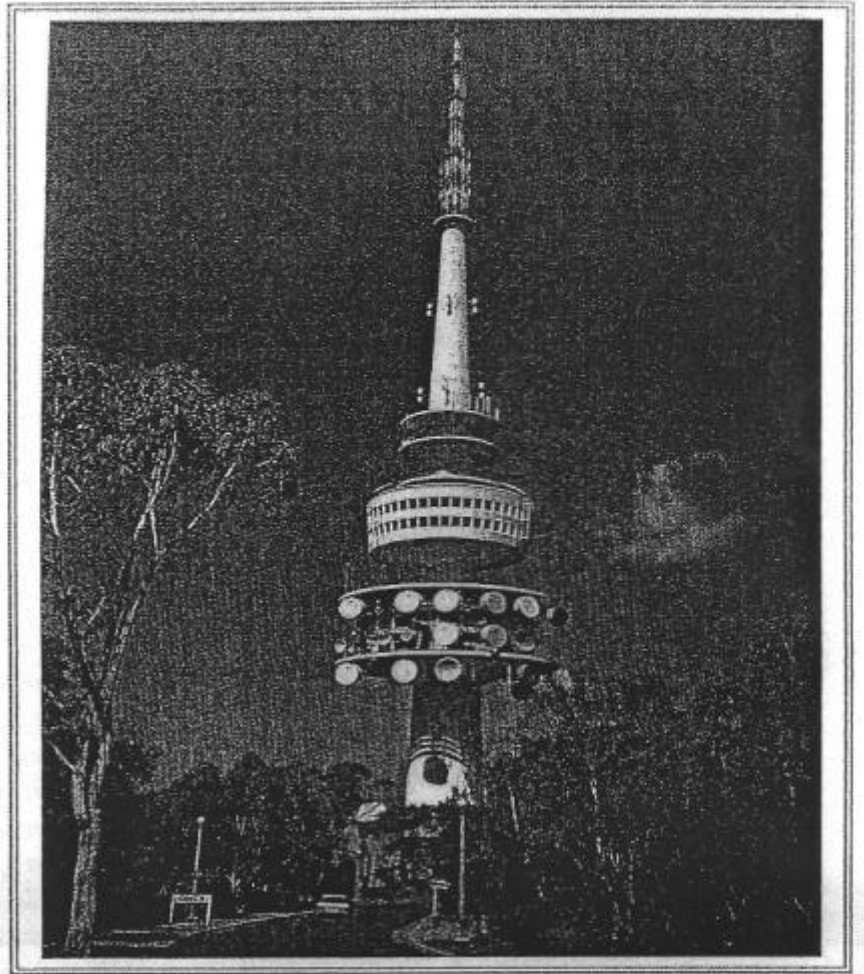
Cum a fost posibil acest lucru? Mărturisesc cu multă sinceritate că am avut două șanse: am făcut fizica cu

(continuare în pag. 24)

domnul profesor Vasile Săvan la Liceul din Borca și am fost inițiat în cercetarea științifică de lector doctor universitar Todor Luchian (actualmente în SUA). Restul a depins de mine, de felul în care am răspuns condițiilor cerute, adică multă muncă, investiție de timp și energie.

Viza pentru Australia am obținut-o foarte greu, dar odată ajuns aici le-am dat dreptate. Aici este o adevărată supercivilizație care trebuie protejată, dacă pătrunzi în interiorul ei, nu ai altă alternativă decât aceea de a te integra.

Vedere din Canberra

Pentru orice problemă socială există un departament unde poți găsi soluții și sprijin.

Se dă o mare atenție sănătății individului. Programul studenților este de 8 ore, dar cu o pauză la fiecare 30 de minute. Mersul pe bicicletă face parte din tradiția liceului. Mi s-a părut foarte nostim să văd seara, la ieșire de la curs, câte un profesor mai în vârstă care își pune casca și pleacă acasă cu bicicleta.

Căminele studențești sunt dotate cu tot ce vrei: mini-cinema, internet. Administrativul stă la dispoziția studenților și orice doleanță este îndeplinită.

La sosirea mea în Canberra m-am recomandat ca locuitor din Borca și nu mică mi-a fost mirarea când unii colegi, consultând la iuteală o hartă, să-mi spună că este undeva în estul României.

Mai plăcut surprins am fost de un coleg care mi-a spus că la Departamentul de Fizică are un profesor român pe care îl apreciază foarte mult.

Vă trimit aceste puține rânduri pentru a mă alătura dumneavoastră, profesorilor și elevilor cu prilejul sărbătoririi semicentenarului Liceului din Borca.

Vreau să spun tuturor celor interesați că la nivel

internațional se investesc mulți bani în proiecte de cercetare, iar noi românii avem o bună pregătire în licee și facultăți pentru a fi eligibili 100%. Pentru cei interesați, este bine de consultat pagina Departamentului de Biofizică și Fizică Medicală a Facultății de Fizică din Iași (<http://www.phys.uaic.ro/-biophysics>), pagină pe care am realizat-o împreună cu colegul meu, Cătălin Pavel, acum student la Institutul „Niels Bohr” - Danemarca.

Vă doresc multe realizări și bucurii, putere de muncă și încredere în viitor.

Bogdan Bancia
Canberra-Australia

Ultima etapă a copilăriei noastre

Din fericire, cuvintele lui Bacovia, "Liceu-cimitir al tinereții mele", nu sunt valabile și în cazul nostru. Pentru noi, acești patru ani la Liceul "Mihail Sadoveanu", suntem convinse, vor fi printre cei mai frumoși ani. Șablon sau nu, așa simțim!

A fost cu siguranță ultima perioadă în care am putut să mai copilărim, părinții și ceilalți oameni dragi din jur, ocrotindu-ne de greutățile vieții. Luând startul maturității, ne dăm seama de importanța lucrurilor învățate de la părinți, profesori și prietenii noștri.

Timp de 50 de ani, de pe poarta liceului au ieșit generații de absolvenți profund îndatorați doamnelor și domnilor profesori de aici, pentru zestrea intelectuală primită și pentru lecțiile de viață învățate.

Printre ei ne numărăm și noi. Le mulțumim pentru lucrurile teoretice acumulate, dar și pentru felul dumnealor de a fi, care ne-a modelat personalitatea. De la domnul profesor Ion Andronic am învățat să fim puternici și să luptăm pentru ideile noastre; doamna Maria Afloarei și domnul Cătălin Bălțătescu ne-au sădit în suflet convingerea că este foarte important să comunicăm, să vorbim deschis, cu bun simț și curaj despre problemele care ne frământă; de la doamna Pompeia Păcu am învățat cât de importante sunt blândețea și vorbele bune spuse celor aflați în momente dificile din viață; doamna Camelia Afloarei și domnul Vasile Amariei ne-au făcut să înțelegem că în această lume alertă trebuie să știm exact ce vrem pentru a nu ne risipi și pentru a ne putea canaliza inteligența și creativitatea spre domenii în care avem cu adevărat aptitudini; domnul profesor Ioniță Dumitru ne-a învățat că pentru a fi bun în ceea ce faci, pentru a avea satisfacții reale în meseria pe care o alegem, oricare ar fi aceasta, trebuie să muncești foarte mult.

Viața la liceul "Mihail Sadoveanu" a însemnat și prietenii adevărate, care nu se vor pierde în timp, pentru că în cei patru ani am mai învățat ceva valoros: dacă ai norocul și întâlnești oameni buni și de încredere, ai grijă să nu îi pierzi, cu orice chip, pentru că fac parte dintr-o specie foarte rară.

În viața noastră, oricât de sus sau de jos am ajunge, un colț din sufletul nostru va fi veșnic rezervat anilor petrecuți la Borca. Clipele frumoase își vor accentua amintirea, iar cele mai puțin bune vor pieri în negura uitării.

Ana Maria Budăi - Facultatea de Informatică ,anul I
Vasilica Nicu - Școala Militară Pitești, anul I

În anul 1958 am fost numit administrator al Liceului Borca. Îmi amintesc și acum clasele luminate de flăcările lumânărilor, în care se adunau la ore târzii de meditație, profesori și elevi însuflețiți de aceleași aspirații.

Am realizat că va fi nevoie de multă muncă și dăruire pentru a crea condiții mai bune de învățatură acelor copii. Printr-un efort comun-profesori ,elevi, personal tehnico-administrativ-am reușit să achiziționăm și să instalăm un generator de curent electric, am refăcut aducțiunea de apă potabilă, s-au construit căi de acces moderne, noi săli de clasă, o sală de sport și am amenajat cantina și internatul. Baza materială acumulată, pentru mine nu a fost mai importantă decât legăturile spirituale de suflet cu profesorii-directori ca:

Codrescu Vasile, Gheorghiu Cicerone, Gaștiniuc Virgil, Luca Ion, Agafiței Vasile, Țigău Gheorghe, Andronic Ion, Niță Ilie, Țăranu Alexandru și Petrescu Mihai.

Pe parcursul celor 24 de ani de activitate am reușit să obțin mijloace de transport, circular și drujbe pentru tăiat lemne. În aceeași echipă am lucrat cu Ana Constantin, Solescu Petrea și Anton Constantin.

Sânt mândru că liceul din Borca a fost o rampă de lansare în viață pentru sutele de elevi printre care și ficele mele.

Marin Grigore,

Administrator la Liceul din Borca ,1958-1981

Trebuiau să poarte un nume

Liceul de la Borca n-a existat

*A existat doar o vale frumoasă
Unde Bistrița alerga mereu grăbită
La întâlnirea cu dragostea ei, Ceahlăul*

*Și niște nouri ca niște brazi curgători
Și luna care-și avea cuiabar rotat în sufletul lumii.*

*Și, mai ales, au existat oameni
Care la întâlnirea cu Sadoveanu
S-au arătat ca făpturi de mirare
Nestatornici ca apele, răbdători în suferițe,
Dezmierdați în cântec de prietenie.
Sau, mai simplu, oameni ai munților
Cărora le plăcea s-o asculte pe Vitoria doinind
Intr-o limbă frumoasă ca o zi de duminică.*

*Au mai existat și niște tineri - Doamne, ce tineri!
Care-și hrăneau visele și iluziile
Înalte, mai înalte ca munții Stânișoarei
Care, printre brazi ce înțepau cerul
Își legăneau dragostile nemărturisite
Învățau să gângurească cititul, numerele
Și istoria și latina, logosul din buchia cărții,
Învățau să descopere viața.*

*A mai existat și Domnul Trandafir
Nu unul. Mulți cu suflete mari
Care ținându-și de mână învățăceii
Băteau la ușa lui Dosoftei, Eminescu, Creangă, Iorga,
Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul sau Carol Întâi.
Ba, li s-a întâmplat,
Să-i găsească acasă și pe Marx și pe Lenin.*

*Despre Biserică nimic. Doar Dumnezeu nu exista.
Biserica și școala, mama și fiica.
Născându-se în cămărilă mamei, fiica i le-a dereticat cu grijă
Până la o vreme. Când,
Spre durerea mamei, fiica i-a întors spatele.
S-a socotit mai tânără, mai deșteaptă, emancipată.
Pe mamă a considerat-o analfabetă,
Ba a acuzat-o și de obscurantism
Pe ea, care era lumina lumii
Și care o purtase prin istorie, în brațe, încă de la naștere.
Binecuvântând, mama și-a iertat fiica. Păcatele tinereților..*

Cătălina Muraru
cl. a XI-a C

(continuare în pag. 27)

Biblioteca din Nord

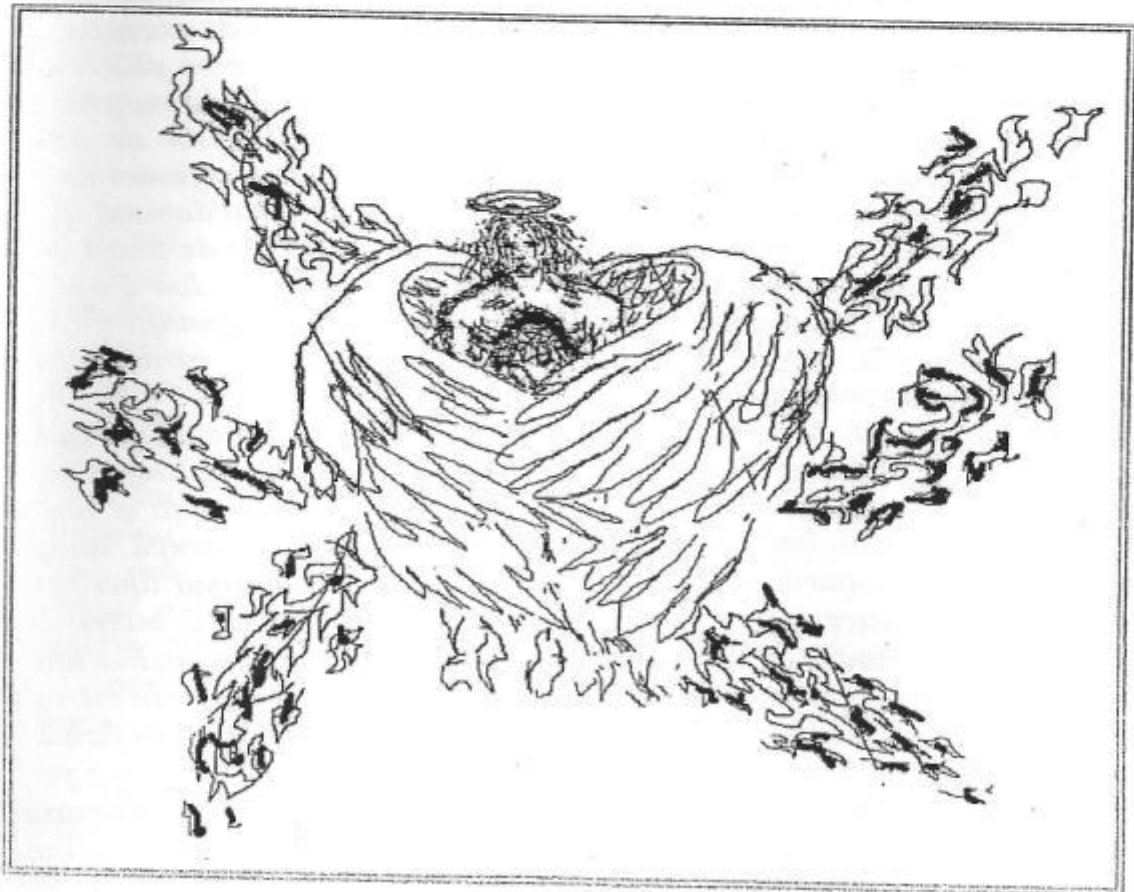
*Pe obrazul istoriei urma unei lacrimi.
Nori, cât un suflet adolescentin.*

*Iar mai apoi a fost catalogul. Ca o cetate a emoțiilor
Cu penițele dădora de note mari
În care era îngrămădită toată știința lumii.
Sau, chiar, cu câte o notă de trei
Pitulită în vreun ungher de rușinea părinților
Atunci când, la limba și literatura românilor
Plagiai după Marin Sorescu, să zicem.*

*Și-au mai existat și niște cântece
Și niște gânduri
Care tot colîndau pe deasupra munților
Ca lungi și tainice amintiri.*

*Și pentru că toate acestea
Trebuiau să poarte un nume
Li s-a spus,
Simplu,
LICEUL din BORCA.*

Preot Neculai Cojocariu

Cristian Macovei, cl. a XI-a B

Reîntoarcerea către primul lăcaș de învățătură

Se spune că Pământul, planeta pe care ne petrecem viața ca ființe conștiente există o dată fizic, real, în unicitatea sa naturală și de miliarde de ori virtual, așa cum se reflectă el în mintea fiecăruia dintre locuitorii săi. Așa se întâmplă și cu fiecare dintre noi. Existăm o dată pentru noi înșine și de un număr infinit de ori așa cum suntem recepționați de către cei cu care trăim alături o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp. Fiecare păstrează în minte și în suflet momente unice începând cu cele mai vechi amintiri personale. Dar dacă pentru planeta pentru care trăim nu există posibilitatea formării unei imagini proprii, pentru om imaginea proprie, care din motive naturale nu începe o dată cu viața este, dacă nu cea mai realistă, sigur cea mai cuprinzătoare.

Impresiile mele din copilărie și tinerețe petrecute pe băncile Liceului "M.Sadoveanu" din Borca-Neamț sunt simple și naive așa cum era normal să fie, dar destul de puternic întipărite în amintirea mea pentru ca acum, după 30 de ani de la terminarea studiilor liceale să le pot reînvia cu ușurință.

La amintirea mea de atunci, sfârșitul liceului însemna să fie și sfârșitul școlii. Din fericire, nu a fost să fie așa. Ascultând ca de porunci misterioase și de inflexibile legi interioare, prea însingurată și prea necruțătoare cu ea însăși mai cu seamă în cele ce priveau nevoia de învățătură, mama nu a încetat nici o clipă să-mi îndrume pașii spre învățătură. După multe străduințe din partea mamei, dar și pe fondul unor condiții de viață modeste, m-am dislocat de prejudecăți și comodități și am început lungul drum pentru depășirea profesională și intelectuală care a durat, ca timp, peste 10 ani la universități din Iași și București.

La liceul din Borca am avut șansa unor dascăli de excepție, a unor colegi-elevi eminenți și a unor condiții foarte bune de pregătire. Îmi amintesc cu plăcere și recunoștință de profesori precum dirigintele meu, domnul Ion Andronic - profesor de matematică, domnul George Țigău - profesor de limba română, domnul Petre Nancă - profesor de fizică, doamna Elena Geană - profesoară de biologie, domniile Mia și Petrică Lungu - profesori de geografie și limba franceză, doamna Maria Afloarei - profesoară de limba franceză și domnul Ilie Niță care ne-a condus prin negurile istoriei; și port în memorie amintirea colegilor de clasă dintre care amintesc pe Ionel Manea, Ion și Costică Alexandrescu, Marcel Cuțuhan, Ion Popescu, Costel Butnaru, Vasile Cimpoeșu, Ion Niță, Gavril Florescu, Mitel Gânsac și regretații Viorel Bondar și Dumitru Lazăr.

Din când în când, vrăjit de frumusețea locurilor, atras de nostalgia țigărilor fumate pe ascuns sau plictisit de monotonia unor ore de curs, cu toată exigența și rigurozitatea impuse de climatul școlii și de dascăli precum cei menționați mai sus, luam "drumul codrului" unde, alături de alți colegi nonconformiști, savuram clipe de desfătare în mijlocul naturii. Acele momente au fost irepetabile. Alteori, cuprins de inconștiența și teribilismul specifice perioadei per și postmajorat, îmi dădeam în petic chiar la locul de muncă, adică în clasă.

Așa bunăoară, la începutul clasei a XII-a, în cursul unei ore de fizică epuizante, m-am ridicat în picioare și, de la înălțimea mea de aproape 2 metri, l-am rugat pe sobrul domn profesor Pieptănaru să-mi spună dacă în situația în care închei ultimul an cu nota 10 la toate materiile mai este nevoie să susțin examen de bacalaureat sau mi se acordă diploma din oficiu. Trebuie să menționez că "recordul" meu în materie de note la fizică era nota 7. Neavând nici o legătură cu problemele de fizică, întrebarea mea l-a descumpănit pe domnul profesor care mi-a răspuns că nu cunoaște noul regulament școlar dar se va documenta și la următoarea oră îmi va răspunde. Următoarea oră de fizică a început cu răspunsul la întrebarea mea, din care am reținut că va trebui să susțin totuși examenul de bac, indiferent de medie. I-am făcut o așa bună impresie domnului Pieptănaru că nu m-a ascultat la această materie până într-o zi în care mai

(continuare în pag. 29)

mulți colegi s-au împotmolit la o problemă la tablă. Și atunci domnul profesor, luând de burză întrebarea mea sinceră, de altfel, din dorința de a ocoli examenul de bacalaureat, m-a invitat la tablă să lămuresc problema și să deschid seria notelor de 10. Și uite așa am reușit să iau prima notă de 3 în anul școlar 1972-1973.

Va rămâne veșnic întipărită în memorie o zi fatidică de 3 martie 1973, când domnul Gheorghe Țigău, profesorul nostru de limba română, ne-a dat în ordine alfabetică 33 de 3 pentru că am sărit peste romanul "La cea mai înaltă tensiune". Vă închipuiți, cred, ce tensiune era în clasă.

Nu pot să uit disperarea domnului profesor de istorie Ilie Niță, când m-a surprins modificând statutul UTC, afișat la loc de cinste, conform instrucțiunilor primite "de sus". Privind cu ochii minții de acum, realizez cu groază că însăși cariera profesională a dascălilor ar fi fost compromisă cu această glumă copilărescă. De anii adolescenței mele școlare petrecute la liceul din Borca se leagă și începutul timid al unei capacități subiective de a-mi sesiza timpul, de a-l distribui făcându-l astfel inteligibil, de a-l organiza pentru a-l putea stăpâni, capacități de care dispune, de regulă, omul ajuns pe o anumită treaptă a dezvoltării lui sensibile intelectuale, a cuprinderii simțirii și gândirii lui.

Rostuit acum 50 de ani în aceste locuri sub semnul eternei rotiri a anotimpurilor, după legile precise, ancestrale, ale naturii și umanității, Liceul "Mihail Sadoveanu"-Borca este și rămâne pentru mine un templu al învățaturii, adevărului și statorniciei.

București, octombrie 2003

Dumitru Alămâie

"Școala - o adevărată familie"

Borca. O comună pierdută în munți, lipsită de viață. Așa i s-ar părea oricărui elev care ajunge aici dintr-un oraș mare. Primul meu contact cu liceul din Borca n-a fost prea plăcut. Îmi amintesc și acum amenințările domnului profesor Coșulă că mă face portar. Dar timpul a trecut și am descoperit oameni minunați care făceau totul din plăcere.

Când am ajuns student și am fost întrebat de la ce școală vin, nu mi-

a fost rușine să spun că am făcut liceul la Borca. Concluzia este că dacă mi s-ar oferi ocazia să mă întorc în timp și să fac din nou alegerea de a rămâne în Timișoara sau să vin la Borca, nu aș ezita și aș veni la Borca.

În final vreau să le urez ceva elevilor. Dacă aș spune să învățați, a-ți spune că sunt stereotip (așa că o să vă spun să nu învățați... Dacă o să învățați s-ar putea să ajungeți la facultate și nu e bine. Acolo e prea multă

distracție: discoteeci, petreceri, bairame. Mai bine stați acasă și mergeți la oi.) Dar este adevărat! Chiar și Lenin a spus-o. Trebuie să învățați! De noi depinde viitorul acestei comune și al țării. Cu zoșii suntem parte a unui imens joc de domino. Acțiunile noastre nu ne afectează numai pe noi ci afectează familia în care trăim, comunitatea și chiar statul. Și nu uitați: școala este o a doua familie.

Student Mihai Petchescu,
Automatică și Calculatoare, anul V

Biblioteca din Nord

Bătrânul meu liceu

Fiind mai în vârstă, îmi amintesc cu admirație de cei care s-au luptat ca să înființeze aici, în creierul munților, un focar de instrucție și educație.

Mă gândesc la domnul învățător Vasile Codrescu, la regretatul Constantin Podoleanu, care era șeful Secției Învățământ Ceahlău în aceea perioadă și la inspectorul școlar Mihail Vadana, care s-au zbatut, au alergat la potentații vremii până au obținut de la Ministerul Învățământului buget pentru înființarea unei noi școli. Știu aceste lucruri deoarece lucram pe atunci la Secția de Învățământ Ceahlău.

Comparând liceul cu o plută pe valurile Bistriței vijelioase, atunci această plută a avut cârmaci buni, care au condus-o cu vrednicie și nu s-a lovit nici de stânci, nici de maluri. Trebuie să-i amintim în acest sens pe vajnicii bărbați, Vasile Codrescu, Ion Prada, Alexandrel Țăranu, Cicerone Gheorghiu și toți cei care le-au urmat.

Ardeleanul Ion Prada, fost director și profesor de matematică la acest liceu m-a contaminat cu virusul matematicii și după ani, am ajuns și eu profesor de matematică, Dumnezeu să aibă grijă de sufletul său bun, să-l sălășluiască în loc luminos, cu multă verdeață și căldură!

Când am venit la acest liceu am primit ca diriginte clasa a X-a reală. Era o clasă cu minți

dăruite de Dumnezeu, cu darul de a înțelege și iubi matematica. Cereau mereu probleme dificile spre rezolvare, iar eu nu mai pridideam cu căutarea lor. Cumpăram toate culegerile care apăreau la vremea aceea și nu erau puține și nici ieftine.

Pasiunea aceasta pentru matematică s-a extins la toate clasele reale, ca o febră virotică, utilă în acest caz. Dintre elevii contaminați mulți au devenit profesori, ingineri, tehnicieni, cu rezultate deosebite în muncă: Mitea Elena, Diaconu Ion, Țăranu Sanda, Radu Ion, ..., Bondar Viorel, Cotârgășanu Constantin. ...

Liceul din Borca nu este mai prejos, ci mai - presus decât un liceu din mediul urban, deoarece ferește pe elevi de multe tentații care dăunează studiului serios al tuturor disciplinelor școlare. Elevii noștri au obținut multe rezultate frumoase de-a lungul anilor.

Poate că în ceea ce privește dotarea, să existe unele nerealizări față de un liceu orășenesc.

Toți slujbașii trebuie să poarte steagul liceului cât mai sus, astfel încât pluta să nu ajungă pe uscat, prin pietre sau alte obstacole.

Dacă la împlinirea a 50 de ani de existență steaua liceului luminează destul de sus, urez să strălucească puternic în cel mai înalt punct de pe bolta cerească, la împlinirea unui secol de viață.

Mihai Doroftei, profesor pensionar

Ani de școală

Pentru mine anii de școală au început odată cu înființarea la Borca a liceului-acum 50 de ani-liceu care la început se numea "Școala medie Mihail Sadoveanu" și care a luat mai târziu numele de "Liceul Mihail Sadoveanu"

Mergeam aproape zilnic, mai ales după amiaza, cu tata la "școală" și treceam împreună prin fiecare clasă pentru a vedea dacă toți elevii erau la "meditație".

În viziunea mea de copil era o a doua casă, în viziunea mea de acum înseamnă un loc unde am petrecut cei mai frumoși ani din viața mea.

Știu că la început a funcționat în clădirea care mai târziu toată lumea o numea "școala veche", unde până în clasa a cincia am învățat și eu, apoi ne-am mutat la "școala nouă". Era la capătul unor scări care atunci mi se păreau interminabile. Mai ușor erau de coborât pentru că făceam economie de pași alunecând pe parapetul de protecție.

Amintirile mele cuprind mult mai mult decât anii de liceu. De la doi ani și până la terminarea școlii am crescut odată cu toate generațiile de elevi și am cunoscut toți profesorii care au onorat cu prezența și experiența lor liceul din Borca.

Este foarte greu să scriu câteva rânduri pentru că nu știu ce să aleg din avalanșa de amintiri pe care le am. Fiecare început de an înseamnă pentru mine bucuria revederii cu colegii, fiecare sfârșit de trimestru însemna emoția tezelor și extemporalilor. Vacanța de vară o așteptam cu plăcere pentru că niciodată nu lipseam din nici o excursie prin țară.

Terminarea liceului, în 1970, a însemnat o ruptură aproape totală cu liceul din Borca și cu locurile de acolo. Îmi pare rău că acum de Borca nu mă leagă decât amintirile. Dar indiferent câți ani vor trece, voi rămâne legată sufletește de acele meleaguri unde m-am născut și am crescut.

Raluca Codrescu

Îmi amintesc cu plăcere de începuturile acestui liceu, de oameni deosebiți ca Ioan Prada, profesor și director al liceului, ca Dumitru Maftai, profesor de biologie, care realizase un teren experimental de toată frumusețea. Uneori mergea și noaptea pentru a-l supraveghea... pe ambii îi lega o prietenie sinceră, rar întâlnită.

Primele clase de liceu erau dispersate în mai multe clădiri vechi, ca urmare scopul nostru era să construim o clădire proprie liceului. Este adevărat că am construit-o cu greu, dar cu multă trageră de inimă.

Lucram alături de domnul învățător Vasile Codrescu, fost director, de colegul meu Alexandru Țăranu, profesor de fizică – chimie, de asemenea fost director, de Veronica Țăranu, bună colegă și cea care știa să păstreze armonia în colectivul nostru.

Îmi amintesc cu drag de Paraschiv Codrescu și Virginia Manea, care se aplecau cu multă răspundere și conștiinciozitate asupra problemelor administrative.

Eforturile noastre, ale cadrelor didactice și personalului auxiliar, dragostea noastră pentru acest liceu au fost încununată pe măsură de elevii pe care i-am educat.

În consfăturile raionale și regionale liceul nostru era citat pentru rezultate deosebite comparabile, chiar superioare, unor licee din mediul urban.

Vrez acestei instituții, cadrelor didactice care lucrează acum aici, precum și elevilor să nu se lase copleșiți de greutate, să meargă înainte, așa cum nici noi, în ciuda condițiilor dificile, nu am abandonat meseria și școala.

Vasile Florescu, învățător pensionar

CRONICĂ POSTUMĂ

Pentru că au fost și ei oameni, unii din dascălii noștri au trecut la cele veșnice. Au fost oameni cu putere de muncă, deschiși către nou, către schimbarea în bine, fără prejudecăți, capabili să atragă susținere și să valorifice toate resursele pentru a realiza ceva, predestinați pentru a lucra în învățământ. Contaminau cu optimismul și încrederea lor și pe cei mai sceptici. Directori de școli- bărbații, învățătoare, profesoare sau învățătoare - femeile, aveau toate calitățile necesare unor oameni de excepție și au fost recunoscuți ca atare pe mai multe planuri.

Nu e simplu să știi să organizezi, să conduci, dar să te faci iubit de cei din jur.

Nu-i vom uita niciodată! Veșnică recunoștință și un gând pios pentru:

Prof. IOAN PRADA – fost director

Prof. CICERONE GHEORGHIU – fost director

Înv. EMILIA LUPU

Înv. DESPINA BOCA

Înv. VERONICA LUCA

VIRGINIA MANEA – contabil

Prof. LUMINIȚA FILIMON

Înv. MIHAI PETRESCU – fost director adjunct

Prof. CONSTANTIN COȘULĂ – fost director

Prof. VIOREL BONDAR – fost director

Înv. AUREL ANA

Caseta tehnică:

- **Coordonator:** *prof. Maria Lungu*
- **Colectivul de redacție:**
*bibl. Iolanda Lupescu, prof. Camelia Afloarei,
Corina Andrieș (XI C), Cătălina Muraru (XI C),
Vasilica Gheorghiu (IX C), Ema Negură (IX C)*
- **Culegere texte:**
*bibl. Despina Gheorghiu, prof. Ovidiu Afloarei,
Luigi Turcu (VIII)*
- **Tehnoredactare:**
*prof. Liliana Chirilă,
prof. Vasile Amariei*

